

universitātes avīze

IZNĀK KOPŠ 1922. GADA
25. SEPTEMBRA

№ 1

Svētdiena, 1998. gada 6. septembris

SVEIKA, ALMA MATER!

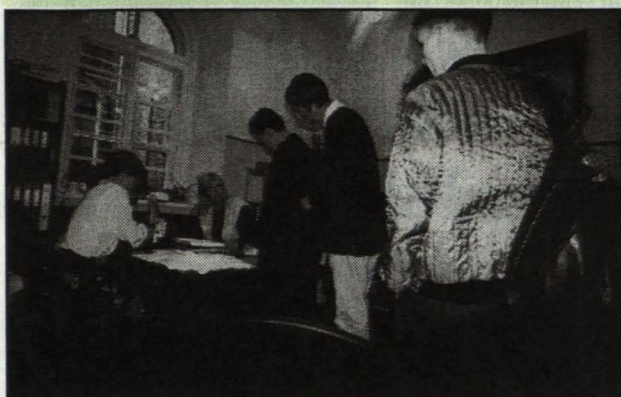
LU ražens gads

Šogad Latvijas Universitātei reflektantu skaita ziņā bija ražens gads. LU dokumentus iesniedza 11 204, no kuriem 9684 gribēja iestāties dienas, 558 - vakara un 962 - neklātienēs nodaļā. Aptuvenais, jo vēl nav beigusi reģistrācija, jauno studentu skaits ir 7435, no kuriem dienas nodaļā 1901 būs budžeta studenti, bet 3724 - maksas.

Vislielākais konkurss LU ir bijis: dienas nodaļā budžeta grupā - tiesību zinātnēs - 18,16 uz vienu vietu, politikas zinātnēs - 11,03 un ekonomikā - 10,84; dienas nodaļā maksas grupā - psiholoģijā - 56,2, angļu filoloģijā - 26,5 un politikas zinātnēs - 17,6; vakara nodaļā - tiesību zinātnēs - 3,63, bet neklātienēs nodaļā arī tiesību zinātnēs - 4,08. Studijām jaunajā Ārstniecības profesionālā studiju programmā pieteicās 174 jaunieši un konkurss budžeta grupā bija 5,8, bet maksas - 2,63.

Sīkākus datus par jauno studentu tautību, vecumu un dzimumu būs iespējams saņemt tikai pēc 1. oktobra, kad arī mēs tos publicēsim "Universitātes Avīzē".

INGA BĒRZIŅA

Studentu apliecību izsniegšana 6. septembrī,

Raiņa bulvārī 19

(pēc Jaunā studenta svētku gājiena, kas notiks
Esplanādē plkst. 19.00)

Pedagoģijas un psiholoģijas fakultāte	Lielā aula
Filoloģijas fakultāte	
* Baltu filoloģija	
* Klasiskā filoloģija	Mazā aula
* Bibliotēzinātne un informācija	
* Komunikācijas zinātne	
* Krievu filoloģija	9. auditorija
Svešvalodu fakultāte	21. auditorija
Fizikas un matemātikas fakultāte	
* Matemātika	14. auditorija
* Fizika	12. auditorija
* Datorzinātne	13. auditorija
* Optometrija	16. auditorija
Juridiskā fakultāte (plkst. 18.00)	Mazā aula
Medicīnas fakultāte	18. auditorija
Teoloģijas fakultāte	Fakultātes dekanāta zālē

Pārējie studenti apliecības saņems savās fakultātēs.

7. septembrī pilna laika 1. kursa studenti tiek gaidīti:

(dienas nodaļa, pamatstudijas)

LU Lielajā aulā plkst. 8.30 - 9.15:

pedagoģi un psiholoģi (271 students), filologi (247);
plkst. 9.30 - 10.15: fizmati (280), biologi (62), ģeogrāfi (144), ķīmiķi (56)

Balkonā: ekonomikas bakalauri (241), vēsturnieki (170)
plkst. 9.30 - 10.15: juristi (190), ekonomisti (grāmatvedība, analīze, audits) (90), teologi (47), svešvalodas (94)
Lielajā aulā plkst. 12.30 - 13.15: vadības zinību bakalauri (bez sestdienām un svētdienām)

Balkonā: ekonomisti (finansu menedžmenta) un mediķi no plkst. 14.00.

JŪSU ZINĀŠANAI

Ir jaunas idejas

LU savā 80-gadē ieies muzikāla

Attēlā no kreisās LU rektors prof. Juris Zaķis, Islandes prezidents dr. Olafurs Ragnars Grimsons un Anita Zaķe - LU Juridiskās daļas juriskonsulte un, protams, rektora kundze vizītē Islandē šajā vasarā

"Latvijas vārdu nevajadzētu tik daudz saistīt ar tranzīzemi, bet gan ar kultūras zemi. Vide, kur rāties kultūras cilvēkam ir tieši klasiskā universitāte. Kamēr vadišu Latvijas Universitāti, gādāšu, lai akadēmiskā izglītība ir pieejama visiem, kas to vēlas. Absurdi ir dzirdētie apgalvojumi, ka, ieviešot maksas studijas, ģēniji paliks neizglītoti. Kurš var uzņemties atbildību un pateikt, kurš ir ģēnijs? Ar cilvēkiem ir jāstrādā, un īpašus talantus vienmēr atbalstīs," tā sarunu ar "UA" uzsāka LU rektors profesors JURIS ZAĶIS.

"LU Etniskās kultūras centrs ir piemērs radošiem jauniešiem caur dziedāšanu, muzicēšanu, kustībām, dejām. Tā vadītāja Ernesta Spiča ieceres savulaik noraidīja Mūzikas akadēmija. Arguments laikam bija, ka etniskā mūzika ir tālu no ģeniāla profesionalisma. To stāstu tādēļ, ka Latvijas Universitātē skanēs mūzika.

Starptautiskajā mērogā ir parādījis entuziasts dr. Gudmundur Emilsson (Gudmundurs Emilsons) no Islandes. Viņa sākotnējā ideja - apvienot divus kontinentus ar Islandi pa vidu. Trīs augstskolas varētu taisīt kopīgus muzikālus festivālus: Rodailenda, Reikjavika, Rīga jeb Brauna, Islandes un Latvijas Universitāte. Pirmais mēģinājums paredzēts nākamā gada februārī Rīgā - lekcijas un muzicēšana. Akadēmiskās mūzikas virziena sākumsolis, kas var pārvērsties par mūzikas zinātnes jeb mākslas zinātnes studijām. Ideja konkretizēsies Ziemeļvalstu un Baltijas valstu starptautiskajā mūzikas institūtā, kura centrs atradīsies Rīgā, Latvijas Universitātē.

Ziemeļvalstu speciālisti ir sapratuši, ka Baltijā ir kolosāls mūzikas materiāls, kas nav apkopots, nav sistematizēts, kas pasaulē netiek pietiekami reklamēts. Ir ideja, ka šādā institūtā varētu veidot apkopojumus par komponistiem, mūzikas virzieniem, kādi attīstījušies tieši Baltijas valstīs un šo bagātīgo informāciju ievadīt Internetā u. tml., kuru papildinātu arī lekcijas."

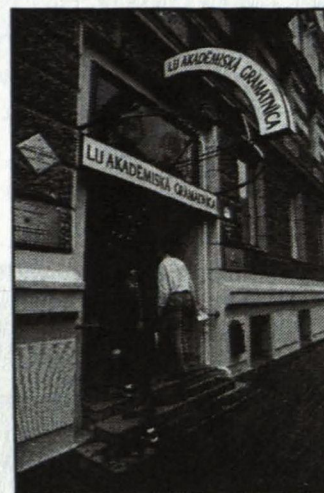
Šobrīd "jā" vārdu ir devis LU rektors J. Zaķa kungs un Islandes universitātes rektors Páll Skúlason (Pāls Skulasons). Pašlaik sagatavošanā ir sadarbības līgums, kuru izskatīs universitāšu Senātos.

LU rektoru profesoru personīgā vizītē pieņēma arī Islandes prezidents dr. Olafur Ragnar Grimsson (Olafurs Ragnars Grimsons). Vizītes laikā prezidents izteica atzīnību idejai par starptautiska mūzikas institūta dibināšanu un atbalstīja mūsu rektora izteikumu, ka mūzika var

(Turpinājums 2. lpp.)

ŠAJĀ NUMURĀ:

- Durvis vērusi LU akadēmiskā grāmatnīca - 7. lpp. Turpat arī dzejas lapa un kinoforuma "Arsenāls" pieteikums
- Studentu padomes lapa šoreiz - 4. un 5. lpp.
- Par to, kā uzsākt studijas un nodarboties ar pašdarbību - 2. un 3. lpp.
- Kā dzīvo un mācās Gēteborgā - 6. lpp.
- Jaunumi jaunajā Medicīnas fakultātē šajā un nākamajā numurā

ROZĪNĪTE

Pēc vasaras aukstuma sākas karstais mācību gads, kas nozīmē, ka studentiem sākās studentu gaitas Latvijas Universitātē, bet pārējiem - moku gaitas Rīgas Tehniskajā universitātē. Cerams, ka mūsu fuksiši saprot, kā viņiem ir laimējies! Ja ne, tad šis raksts varētu novest viņus pie prāta.

10 iemesli, kāpēc Latvijas Universitātes studenta būšana ir labāka nekā... Rīgas Tehniskās universitātes studenta būšana:

1. Lepni saukt sevi par LU studentu var pat tie, kas neizrūnā burtu 'r'.
2. LU studenti var bez maksas iepazīt savus "zaļos brāļus" Botāniskajā dārzā.
3. 39% no VI Latvijas Saeimas deputātiem ir mācījušies LU.
4. Ārzemnieki, izdzirdot ar latviešu valodai raksturīgām garumzīmēm katrā otrajā zilbē 'Study at Latvian University', atšķirībā no 'Study at Rīgas Technical University', nemēdz jautāt: vai Rīga ir Āfrikā (visi tak zina, kur ir Latvija - Fudžiju salās, visbiežāk!).
5. Pēc pirmā kursa RTU visi mācās latviešu valodā, LU - nemācās nekad.
6. LU tualetēs dažbrīd ir tualetes papīrs.
7. Neviens neuzskata, ka LU ēkas kropļo skatu.
8. LU 1. septembrī var bez maksas paklausīties vecus "aņukus".
9. Ar LU varētu lepoties pat apvienība "Tēvzemei un Brīvībai" kā ar Latvijas patriotiskāko mācību iestādi - vienīgā, kur studentu pašpārvalde ir pati ieviesusi latviešu valodas pārbaudījumu.
10. Un pēdējais - vissvarīgākais - iemesls: LU ir "Universitātes Avīze"!!!

INTA GOLUBEVA,
Ekonomikas un vadības f. jau 2. kursa studente

JŪSU ZINĀŠANAI

(Turpinājums no 1. lpp.)

vienot tautas, jo tā nav jātulko, to saprot visi.

Kādā tikšanās reizē Latvijas Latvijas prezidents Guntis Ulmanis uz LU rektora teikto, ka Islandes prezidents oficiāli atbalsta Ziemeļvalstu un Baltijas valstu starptautiska mūzikas institūta izveidi Universitātē, atteicis: "Pasakiet, ka arī šis valsts prezidents to atbalsta!" Oficiālā atbilde būs sagaidāma LU jubilejas reizē - 28. septembrī.

"Domājot, kas šobrīd jādara reāli, lieku cerības uz cilvēkiem,

kas varētu institūtā darboties, piemēram, mākslas profesore S. Radzobe, Mūzikas akadēmijas prof. O. Grāvītis, mūziķis E. Straume, mūzikas teorētiķis M. Boiko u. c. Iepilnāts Lielās aulā tuvumā esošās telpas nodot mūzikas instrumentu glabāšanai un, protams, aktīvai muzicēšanai visiem, kas to vēlēšies.

Projektā plānots iesaistīt Orhusas, Upsalas, Gēteborgas, Lundas, Helsinku universitātes mācībspēkus un studentus, un, protams, arī Tartu un Viļņas

pārstāvjus. Šāds institūts būs unikāls, jo šobrīd citu pretendentu nav, tas varētu būt atraktīvs modelis arī citādi universitāšu sadarbībai. Studentus varu aicināt sekot līdzī informācijai - būs jauni kursi, kuros pieteikties," tā atkal prof. J. Zaķis.

"UA" jautā, vai Mūzikas akadēmija šajā faktā nesaskatīs nevajadzīgu konkurenci, līdzīgi kā to uztvēra Medicīnas akadēmijas vadība, kad tika paziņots par LU Medicīnas fakultātes atjaunošanu.

"Tā nebūs konkurence Mūzi-

kas akadēmijai, jo tur gatavo augstas klases profesionālus izpildītājus, bet mēs centīsimies radīt akadēmisku vidi, kurā, ceru, iesaistīsies arī literāti, psihologi, vēsturnieki, filozofi, politiķi..."

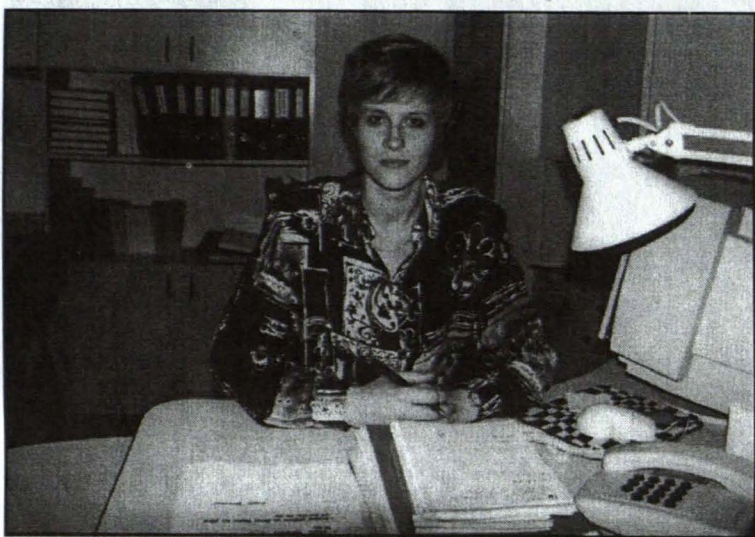
Apsveicami, ka LU savā 80-gadē ieiet ar jaunām idejām! 28. septembrī visi kopīgi svinēsim Alma mater 79 gadu jubileju.

ILZE BRINKMANE

Uzziņai

Dr. Gudmundur Emilsson, Islandes prezidenta padomnieks kultūras jautājumos, Islandes Nacionālā radio mūzikas redakcijas vadītājs, orķestra diriģents. Izglītību ieguvis ASV. Šajā sezonā - diriģents Latvijas Filharmonijā.

VIZĪTKARTES

Par to, kā
uzsākt
studijas

Studiju padomnieku centra vadītāja Inta Jaunzeme

Katrs akadēmiskā gada semestris sākas ar reģistrēšanos studijām un pierakstīšanos studiju kursiem, kas jaunajiem studentiem rada ne vienu vien jautājumu par to, ko tas viss nozīmē. Studijas atšķiras no tās mācību pieredzes, kas iegūta skolā, tādēļ var rasties jautājumi, kas man ir jādara un kādas ir manas iespējas, studējot Latvijas Universitātē. Lai palīdzētu studentiem iejusties jaunajā vidē un atbildētu par studiju kārtību augstskolā, tika izveidots **Studiju padomnieku centrs (SPC)**.

Centrā jūs varat:

- iepazīties ar studiju programmu saturu;
- iepazīties ar dokumentiem, kas nosaka studiju kārtību Latvijas Universitātē;
- iepazīties ar brīvās izvēles ('C') daļā piedāvāto kursu sarakstiem un šo kursu aprakstiem;

Izmaiņas Ziemeļu Ministru padomes
stipendiju piešķiršanas kārtībā

Pēc Ziemeļu stipendiju programmas Baltijai un Ziemeļrietumkrievijai izvērtēšanas 1998. gada pavasarī, Ziemeļu Ministru padome ir pieņēmusi lēmumu par izmaiņām stipendiju piešķiršanas kārtībā, kas būs spēkā no 1999. gada 1. janvāra līdz 2001. gada 31. decembrim. Izmaiņa aptver šādus darbības virzienus:

* Turpinās ierēdņu apmaiņas programma (*Exchange of Civil Servants*), taču tā tiek izdalīta no pārējās stipendiju programmas.

* Turpmāk lielāka uzmanība tiks pievērsta sadarbības tīkla veidošanai, nevis individuālajām stipendijām (*Education and Research*).

- iepazīties ar LU fakultāšu nodarbību plānojumu;
- rast atbildes uz dažādiem ar studijām saistītiem jautājumiem.

Lai jūs varētu uzsākt studijas bez liekām problēmām, ar jums, jaunie studenti, tiek rīkota tikšanās. Informatīvajā lekcijā jūs uzzināsit, kā tiek organizētas studijas LU, uz jautājumiem atbildēs LU studiju padomniece Inta Jaunzeme. Par konkrētiem šo lekciju laikiem interesējieties Studiju padomnieku centrā vai fakultātēs.

Sākot ar šo gadu, SPC jūs varat konsultēties:

☎ 7225860

E-pasts: spc@lanet.lv
Studiju padomnieku centrā jūs gaidīs: I, III, V - plkst. 10.00 - 13.00

II, IV - plkst. 13.00 - 16.00

* Papildus tiks strādāts pie sadarbības ar nevalstiskajām organizācijām.

Šajā sakarā mēs vēlamies paziņot, ka nākošais pieteikšanās termiņš uz stipendiju ir nevis 1998. gada 1. oktobris, kā ziņots iepriekš, bet gan **1999. gada 1. marts**. Tas attiecas gan uz ierēdņu (*Exchange of Civil Servants*), gan uz izglītības un pētniecības (*Education and Research*) stipendijām. Sikāka informācija par izmaiņām stipendiju piešķiršanas kārtībā tiks darīta zināma uzreiz pēc tam, kad tās apstiprinās Ziemeļu Ministru padomē, t. i., 1998. gada decembra vidū.

Tālmācība Latvijas Universitātē

Tālmācība ir nepilna laika studiju forma, kas nodrošina iespēju patstāvīgi iegūt akadēmisko, profesionālo, tālākizglītību vai arī apgūt atsevišķus studiju kursus interesentiem, kuriem nav pieņemams pilna laika studiju režīms, ievērojot viņu individuālo studiju tempu, studiju laiku, atrašanās vietu, nodrošinot racionālu studiju metožu, līdzekļu, formu (telekomunikācija, INTERNET, studiju materiāli, kontaktnodarbības, individuālās konsultācijas u. c.) izmantošanu sadarbībā ar LU mācībspēkiem.

Tālmācība vēsturiski ir veidojusies uz neklātienē bāzes, tādēļ neklātienē uzskata par tālmācības attīstības pirmo pakāpi. Neklātienē studijās galvenokārt izmanto rakstītos materiālus, bet

audio- vizuālos līdzekļus lieto reti. Neklātienē studijas tiek stingri plānotas, un to ietvaros pasniežamam studentam paredzēts noteikts kontaktstundu skaits. LU neklātienē var studēt 7 fakultātēs.

Tālmācības metodiku izmanto arī Atvērtās universitātes darbā. No neklātienē Atvērtā universitāte atšķiras ar to, ka tā studentam piedāvā elastīgākas, brīvākas studijas ar lielākām individuālās izvēles iespējām. LU Atvērtā universitāte darbojas Svešvalodu un Filoloģijas fakultātē.

Bez jau pieminētajām tālmācības iespējām LU studenti var apgūt arī atsevišķus tālmācības kursus. Šobrīd reāli darbojas tālmācības kurss angļu valodā, kas veidots, izmantojot BBC veidoto

raidījumu "Look Ahead". Sagatavošanā ir kursi latviešu valodā nelatviešiem un kurss zviedru valodā. Šie kursi tiek organizēti, sadarbojoties ar Latvijas televīzijas Izglītojošo programmu redakciju.

Katram, kas ir interesējies par tālmācību, vajadzētu ņemt vērā, ka šo studiju rezultāts ir atkarīgs no paša studenta motivācijas, kā arī iemaņām un prasmēm patstāvīgi studēt.

Latvijas Universitātes Tālmācības studiju centrs atrodas Raiņa bulvārī 19, 134. tel. pā. Tālrunis: 7229432.

INTA DEĶE,

LU Tālmācības Studiju
centra metodīķeStarptautiskajai studentu kartei
- jauns veidols

Jau vairāk nekā septiņus gadus **Studentu iniciatīvu fonds** Latvijā izplata Starptautiskās studentu kartes, kas ir starptautisks, studenta statusa apliecinājošs dokuments. Šī karte kļūst aizvien populārāka Latvijas studentu vidū, šogad to jau ir iegādājušies 15 000 Latvijas studentu un skolēnu.

Lielākā daļa studentu zina, kas ir Starptautiskā studentu karte (ISIC), kāda tā izskatās un ko tā dod. Šī karte pasaulē darbojas jau 30 gadus, bet studenti mainās, atīstās tehnoloģija un pieaug ceļotāju prasības, tāpēc no 1998. gada 1. septembra ir mainījusi savu koncepciju un izskatu.

Jaunās paaudzes ISIC karte:

- ✓ mūsdienīgs, "jauneklīgs" dizains;
- ✓ augstas tehnoloģijas drošības līdzekļi;
- ✓ atbilst visjaunākajām tehnoloģijas prasībām;
- ✓ karti atbalsta UNESCO;
- ✓ uzlabota kartes izdošanas struktūra.

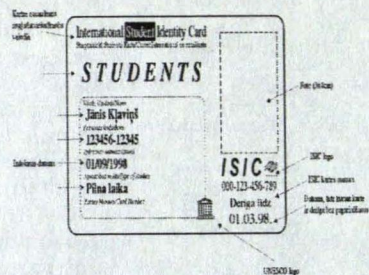
Jauns ISIC kartes dizains:

- ✓ ISIC karte ir standarta formāts, un visā pasaulē atpazīstams skaidrs dizains, kas būs vienots 90 valstīs un 5000 karšu birojos;
 - ✓ Jaunais dizains paver plašas sadarbības iespējas ar mācību iestādēm un finansu institūcijām, gan vietējā, gan starptautiskajā mērogā;
 - ✓ Katrā kartē ir magnētiskā lente, kurā var tikt iekodēta informācija par kartes īpašnieku. Kartē ir iespējams iestrādāt mikrocipu.
- Droša pret viltojumem
- Kartes īpašnieka fotogrā-

fijai, informācijai par kartes īpašnieku, UNESCO logo un kartes numuram virsū tagad limē augstas kvalitātes drošu hologrāfisko aizsargplēvi;

- Katrai kartei ir unikāls numurs, kas norāda arī kartes izdevējvalsti un aizsargā pret viltojumiem;

- Mikrodruka un četru krā-

su izmantošana uz katras kartes padara kartes viltošanu ārkārtīgi grūtu.

Kartes izdošana

- Kartes izdošanas process tagad ir daudz vieglāks un ātrāks, tā rezultātā kartei ir profesionāls un vienots veidols visā pasaulē.

Kas tad ir jaunā ISIC karte:

- ir **vienīgais** starptautiski atzītais studenta un skolēnu statusu pierādošs dokuments;
- tiek izdots kopš 1968. gada;
- katru gadu to lieto 3 miljoni studentu visā pasaulē;
- ISIC karti atbalsta UNESCO;
- ISIC karte tiek izsniegta 5000 vietās 90 pasaules valstīs; katras 10 sekundes pasaulē tiek izsniegta jauna ISIC karte;

- sniedz atlaides uz transportu, viesnīcās, muzejos u. c.;

- ISIC īpašniekiem ir pieejams ISIC bezmaksas palīdzības karstais telefons, kas darbojas 24 stundas diennaktī;

- jaunajai ISIC kartei ir mūsdienīgā *high-tech* forma, kas papildināta ar visjaunākajiem drošības līdzekļiem un aizsardzību pret viltojumiem, kas palielina kartes vērtību;

- jaunā ISIC karte sniedz visplašākās sadarbības iespējas ar mācību iestādēm, bankām, finansu pakalpojumu sniedzējiem un citām studentu organizācijām;

- katrs ISIC kartes īpašnieks var par brīvu iegūt e-maila adresi ISIC Asociācijas mājas lapā;

- Latvijā ISIC kartes īpašniekiem ir pieejamas vairāk nekā 350 atlaides;

- ISIC karšu īpašniekiem ir pieejamas īpašas studentu aviobiļetes, kas ir daudz lētākas par parastajām aviobiļetēm, tās var mainīt un nodot atpakaļ;

- ISIC kartes kā ekvivalentu parastajām studentu un skolēnu kartēm atzīst Izglītības un zinātnes ministrija un Satiksmes ministrija;

- ISIC kartes īpašniekiem ir pieejamas speciālas studentu un jauniešu aviobiļetes, kas ir daudz lētākas nekā parastās aviobiļetes;

- ISIC karšu īpašniekiem ir izveidota speciāla ceļojumu medicīniskā apdrošināšana.

ISIC karšu centrālais birojs: **Studentu iniciatīvu fonds, Latvijas Universitāte, Raiņa 19, 248. kabinets, Rīga. (7 228 320 vai 7 228 063.**

VIZĪTKARTES

Fonda "Juventus" direktore Edīte Simanoviča par pašdarbnieku aktivitātēm un plāniem

Dziesmu svētkos no Universitātes kolektīviem piedalījās trīs kori - "Juventus", "Minjona" un "Latve", Tautas deju ansamblis "Dancis" un folkloras ansamblis "Dandari". Uzreiz pēc Dziesmu svētkiem Tautas deju ansamblis devās garā, interesantā braucienā uz Franciju; kolektīvs tur viesojās jau ceturto gadu pēc kārtas un tajā pusē ir ļoti iemīļots. Pašreiz ārzemju braucienā ir koris "Juventus" - Vācijā, Šveicē - visi šeit iegūtie līdzekļi tiks pārskaitīti Talsu bērnu slimnīcai.

Pašlaik mums priekšā ir Jaunā Studenta svētki 6. septembrī plkst. 19.00 Esplanādē, kur pie-

dalās koris "Minjona", daļa no kora "Juventus".

Šajā sezonā mūsu Kustību teātrim būs jubileja. Augustā ļoti cītīgi strādāja Tautas Lietišķās mākslas studija "Vāpe", gatavojot izstādi, kas notiks novembrī galerijā "Bastejs".

Nākamvasar Lietuvā notiks Studentu dziesmu un deju svētki, tajos piedalīsies visi mūsu lielie kolektīvi. Piemiņas pasākums noteikti būs novembrī sakarā ar Universitātes 79 gadu jubileju.

Pašdarbnieki strādā, un jāsaka paldies Universitātes vadībai, ka iespēju robežās tā piešķir finansējumu, ļoti daudz mums palīdz Rīgas Domes Kultūras pārvalde. Mēģinājumi - tas ir arī apkure un elektrība, kolektīvu ir ļoti daudz... Mums nav likvidējies neviens kolektīvs, un tas ir arī pateicoties vadības atsaucībai.

Kolektīvos nāk klāt arī jauni dalībnieki, studentiem interese ir. Pašdarbnieki vispār ir ideālākā tauta, viņiem nav laika nodarboties ar muļķībām. Tā ir arī fiziskā slodze, piemēram, dejotājiem. Daudzi, strādājot jau citur, atzīst, ka pašdarbība ļoti daudz ko devusi.

**Uzklausījusi -
ANDA LASE**

Attēlā - top krūze "Vāpes" meistarā darbnīcā

Sveiks, topošais student!

"Dandari" folkloristu pulkā Vašingtonā Smitsonu institūta rīkotajā festivālā

Studiju gadi velkas kā noskumuši mākoņi, ja tu, cilvēks, neatrodi sev kādu patīkamu nodarbi. Un tā studenti šahisti - šaho, studenti dziedoņi - dzied, un studenti dejēji - dej. Visi studenti zina, kas jādara. Vienīgi Ādama septiņi dēli - tie mūžīgi nezina, kas jādara.

Ko dara studenti Dandari? Protams, tev taisnība - viņi dandaro. Tikai, vai tu zini kā dandaro? Pats vārds "dandari" ir no rotaļas "Dindaru, dandaru...". Vārda sakne "dind" ir senas baltiskas cilmes un tās nozīme ir "augstākā saskaņa". Tātad dandari ir saskaņīgi cilvēki, bet dandari varbūt ir tādi, kas uz saskaņu tiecas.

Kā tad mēs tiecamies uz saskaņu? Un uz kādu saskaņu? Ir saskaņa ar sevi, ar otru, ar citiem... ar visu Dieva laisto un ar pašu Dievu. Ir skaņa (mūzika, dziesma), kustība (deja), krāsa (tērps), doma (valoda, spēle)... Te bagātas saskaņas iespējas.

Kādi ir Dandari? Tādi, kas kopj tradīciju. Tradīciju dejojot, dziedāt, runāt, tērties, spēlēt saskaņā.

Vai tu esi domājis par saskaņu? Ja ne - padomā!

Vai tevī skan, kustas, virmo un spēlē savas tautas dejas, dziesmas, mūzika, tērps? Varbūt, ka tā. Varbūt tu esi saskaņas meklējumos? Varbūt ir interesanti atrast draugus...

Tu vari mūs sameklēt, zvanot pa tālruni: 7 22 30 25 uz LU Etniskās kultūras centru. Sūti vēstis, faksus (7820113), imeilo (ernestss@lanet.lv) vai kā citādi.

Mēģinājumi - LU Fizikas un matemātikas fakultātē, Zeļļu ielā atsāksies 7. septembrī, septiņos vakaros.

**ERNESTS SPĪČS,
LU Deju folkloras kopas
"Dandari" vadītājs**

SOROS/FCO Cambridge Scholarships in the Social Sciences and Humanities

October 1999

In collaboration with the Soros Foundation and the United Kingdom's Foreign and Commonwealth Office, the Cambridge Overseas Trust offers up to two scholarships annually to enable students of outstanding academic merit from Latvia to pursue a one-year taught post-graduate course of study in the Social Sciences and Humanities at the University of Cambridge in following subjects: Criminology, Development Studies, Economics, Economics and Development, Education, English and Applied Linguistics, Finance, Historical Studies, History and Philosophy of Science, International Relations, Law, Management Studies, Philosophy, Political Thought and Intellectual History, Social Anthropology.

Citizens of Latvia, resident or normally domiciled in Latvia, aged between 20 - 35 years, who have obtained, not more than two years ago, first degree with high grades from a recognized university are eligible to apply. The scholarships, tenable for one academic year, will cover the university Composition Fee at the overseas rate, approved College fees, a maintenance sufficient for a single student and a return economy airfare.

All applicants must complete a Preliminary Application Form which can be obtained from the Soros Foundation-Latvia Educational Advising Center, 19 Raina Blvd. Room 243, Riga, LV-1586 Latvia.

Completed Preliminary Application Forms must be returned by 15 September 1998.

Svece ir iedegta

sociālās pediatrijas jomā Latvijas Universitātē. Raugi, 10. augustā Medicīnas fakultātes Domes sēdē 11 domes locekļiem balsojot "par", bet 2 - atturoties, tika lemts par sociālās pediatrijas centra darbības uzsākšanu. Direktora vietas izpildītājs un atbildīgais par centru ir Valdis Folkmanis - ārsts neirologs, pedagogijas zinātņu maģistrs. Viņš pastāstīja, ka doma par šā centra izveidi viņam radusies pēc mācībām Minhenes bērnu rehabilitācijas centrā, apgūstot Montessori atvērto pedagogijas ciklu.

Problēmbērni nonāk nepatīkamās situācijās, integrēties vispārīgajās skolās

To biju novērojis, strādājot savā iepriekšējā darbā Latvijas Bērnu dzirdes centrā par ārstu neirologu. Lai cik labi mums medicīniski izdodas atveseļot šos bērnus, viņi bieži nonāk problēmsituācijās skolā. Pedagogi ne vienmēr ir ziņoši par šādu bērnu iespējām. Būtu ļoti lietderīgi meklēt sadarbību ārstam, psihologam, pedagogam, kā arī bērnu vecākiem. Mērķis ir bērnu atveseļot sekmīgai integrācijai sabiedrībā.

Minhenē ideja ir materializēta

Tur darbojas bērnu rehabilitā-

cijas centrs. Ārsti jau agrīni konstatē bērna problēmu. Psihologi strādā gan ar mazajiem pacientiem, gan viņu vecākiem, uzlabojot bērnu vispārpieņemamību. Svarīgi ir, cik lielā mērā ģimenē tiek akceptēts mazais ar visām viņa problēmām, kā arī šo bērnu komunikācija vidē. Piesātināti tiek arī pedagogi, kas meklē sekmīgāku viņa apmācības variantu. Rezultātā bērns tiek ne tikai atveseļots, bet arī nokļūst vidē, kas ir labvēlīga viņa attīstībai.

Veidojot sociālās pediatrijas centru Universitātē

kā Medicīnas fakultātes struktūrvienību, esam iecerējuši apmācīt topošos ārstus, pedagogus un psihologus agrīnai bērna problēmu apzināšanai - medicīniskā, psiholoģiskā, pedagogiskajā jomā, kā arī sekmīgam darbam ar šiem bērniem. Domājam arī veidot ciklus vecāku apmācībai.

Apmācības mērķis ir ne tikai radīt labvēlīgu vidi problēmbērnu integrācijai vispārīgajās skolās, bet arī sabiedrībā rosināt humanās tendences. Domājam arī par bērnu darba izveidi, kur varētu kopā mācīties gan veseli bērni, gan arī bērni ar kustību sfēras, mentālām un uztveres problēmām. Viņi iemācītos palīdzēt, saskatot, ka ne visiem iet vienlīdz labi, ka dažiem iet ļoti grūti. Tādā veidā veselie bērni palīdzētu slimajiem, gūstot no tā prieku, un mācītos humānismu.

Slimajiem bērniem ir jāintegriējas sabiedrībā, viņus nav jāat-

dala no tās. Bērnā nav viņa medicīniskā, pedagogiskā vai psiholoģiskā komponenta. Cilvēks ir vienots vesels, tādēļ jāstrādā ar viņu interdisciplināri.

Mūs atbalsta Universitātes rektors profesors Juris Zaķis, kā arī Medicīnas fakultātes dekāns profesors Uldis Vikmanis

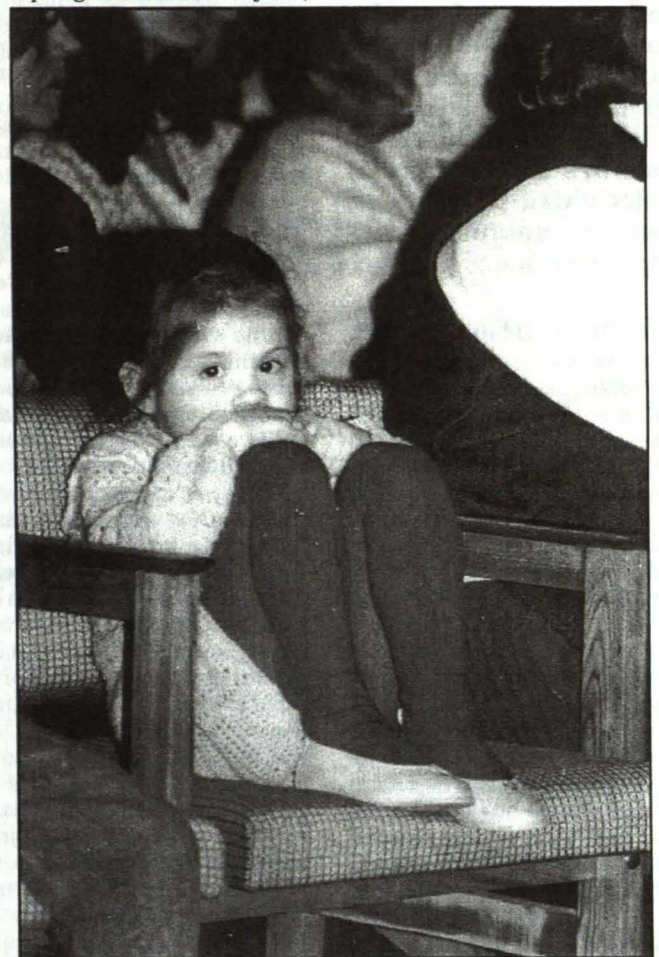
Apmācīsim topošos mediķus, pedagogus un psihologus.

LU sociālās pediatrijas centrs varētu veidoties kā akadēmiska vienība, pirmā Latvijā un novitāte Baltijas reģionā. Tas būtu akadēmiski augsta līmeņa darbs gan ar profesionāļiem, gan topošiem profesionāļiem, gan bērnu vecākiem. Atbalstīsim arī reģionālo centru veidošanos. Sadarbosimies arī ar citu zemju sociālās pediatrijas centriem, piemēram, ar Minheni.

Nodarbības notiks Medicīnas fakultātes klīniskajā bāzē. Vēl centrā strādās Montessori pedagoģe Daina Burve, kas atvērto mācīties šīs pedagogijas metodes, kā arī daudzi citi speciālisti.

Esmu bezgala pateicīgs, ka ideja - akceptēt visus mūsu sabiedrības locekļus un dot viņiem iespējas attīstīties, ir guvusi atzinību Universitātē. Mūsu Alma Mater uzņēmusies saistību speciālistu gatavošanai problēmbērnu integrācijai sabiedrībā. Tā nebūtu ciņa ar bērniem, kuriem grūti koncentrēt uzmanību, viņus

saucot par grūti audzināmajiem,

bet tas būtu darbs ar šiem cilvēkiem. Tā būtu sveces iedegšana.

Sikāku informāciju par sociālās pediatrijas centru var iegūt Medicīnas fakultātes dekanātā - Raina bulvārī 19, 325. tel-

pā, vai arī zvanot pa tālruni 7021648 - Valdim Folkmanim.

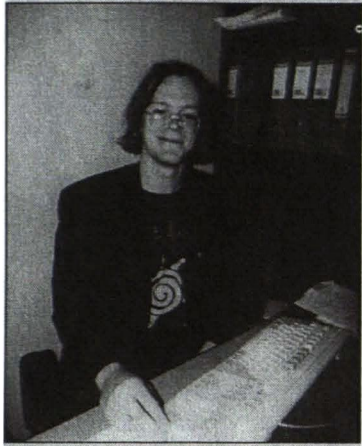
MĀRA SADOVSKA

studentu padomes lapa

Sveicam jaunos

Universitātes studentus, sākot mācības galvenajā Latvijas augstskolā!

Ceram, ka zilonu taka uz LU Studentu padomi vērtīsies aizvien plašāka.

Studentu padomes preses atašejs un lapas veidotājs Ritvars Eglājs aicina jūs sadarboties

Augusts vēl nebija nolauzts, kad LU Studentu padomē ņipri cilvēciņi jau spietoja kā neprātīgi. Daži tomēr lāvās atklāt, kas gan ar viņiem šovasar noticis ārpus Universitātes sienām.

Vienkārši slavenais **Gatis Balgalvis**: Kremt, ka LU SP un fakultāšu aktīvistu izglītojošā seminārā Zvejniekiemā man nozaga somu. Un tagad man nav ne mīļāko drēbju, ne šādu tādu dokumentu. Tas vispār nav nekāds Zvejniekiem, bet gan Zagļuciems! Tāpēc, ja kāds redzējis melnu mu-

gursomu ar sarkanu stripiņu, lai tik nāk uz Ģeogrāfiem un ziņo.

Ilona Bauda, saukta Baudinieks: Atmiņas palikušas vairākas un dažādas. Pirmkārt, stopēšana uz Imanta dienām Cēsīs - lietus gāž, mašīnas nestāj. Ārprāts! Tomēr pasākums galu galā bija izdevies. Vēl - karstā Ungārija un karstie itāļi tajā; milzīgais Aristoteļa neprāts. Un tāpēc tagad es gaidu kādu jauku, mierīgu cilvēku, kas spētu nomierināt manu nervu sistēmu.

nožēlu jāpiemin, ka nav gandarījuma pēc Zvejniekiemā semināra - atšķirībā no iepriekšējā gada Kolkā.

Vecais, labais Pūdelis (Vilnis Brēmanis): Bija taču Deju svētki. Desmit dienu negulēju mājās, bet ne-dejotājiem jau nav vērts stāstīt, tik un tā nesapratīs. Ak, jā, laivu braucieni ar Aici pa Gauju. Viņš tagad Čikāgā.

Krāsaini slavenais **Ed-**

nā vasarā. Iznākumā aizgāju uz Valmieras Pauku priekšu pludmalī, bet tur nebija nevienas sievietes. Četrreiz iemīlējos - četrās meitenēs un vienā čalī. Nevainību tomēr godam nosargāju, jo esmu konservatīvs.

Vienmēr gatavais **Mārtiņš Lācis**: Mans iespaids nenoliedzami bija piedalīšanās kris-

Vasara bija sviests

tīgo jauniešu festivālā Francijā. Tās bija vienīgās īsti karstās dienas šogad, jo Latvijā jau nebija lāga vasaras. Tur arī bija vienīgā reize, kad peldējos, ko Latvijā neesmu darījis šovasar. Lielākais Francijas ezers, Alpi, Lionas Dievmātes katedrāle. Vispār jau arī Jāņi: pa ilgiem laikiem beidzot kārtīgi tos nosvinēju.

Bāc, ku RITVARS EGLĀJS

Studentu loma lemšanā, arī Ungārijas slimnīcā

Jūlija vidū Ungārijā pie Balatona (lielākās valsts ūdenstilpes, ja kāds nesaprata) notika Centrālās un Austrumeiropas valstu studentu seminārs par viņu lomu lēmumu pieņemšanā. Neskaitot sadarbības nostiprināšanu un iedziļināšanos minētajā tēmā, seminārs nenoliedzami paliks gaišā piemiņā ar masveida nokļūšanu aprīnā slimnīcā.

Varšava, lielā niktuve

Pirmie nopietnākie braucieni iespaidi saistās ar Varšavu. Vispirms, tā ir pilna ar apnicīgām sešdesmito gadu daudzstāvu ēkām. Tāpat Otrā pasaules kara sekas ir fiktīvā vecpilsēta, tajā poļu restaurētāji krāja pieredzi desmit gadu pēc kara, ko vēlāk lieti izmantoja kauč vai Vecrīgā. Bez tam tipiska centra iezīme ir piemiņas plāksnes katrā kvartālā ar uzskaitījumu, kad un cik daudz hitlerieši slepkavojuši poļus.

Arī mēs izbaudījām senseno atziņu: ja, kaut kur braucot, jāpārsēžas, tad visilgāk būs jānīkst Varšavā. Šoreiz līdz braukšanai tālāk bija jāgaida trīspadsmit stundu. Tomēr gādīgā Varšavas Centrālā stacija bija parūpējusies, lai četras stundas varētu vadīt, meklējot, kur nopirkt biļetes līdz Budapeštai. Aptuveni deviņas reizes stacijas darbinieki sūtīja citur laimi meklēt, līdz nejauši uzdūrāmies kādam latvietim (ek, pat vārdu nezīnu, kam pateikties), kas vēlīgi parādīja īsto kantori. Protams, ne vienreiz vien bijām jau tam garām gājuši.

Labi, bet ne teicami

Tāds īsumā varētu būt semināra vērtējums. Latviju, tas ir, Latvijas Studentu apvienību (LSA) un LU Studentu padomi, pārstāvējām divatā: vēsturnieks Mareks Gaidamovičs un, protams, šī raksta autors. Īpaši jāpateicas LU Studentu padomei, kas palāvīgi sniedza materiālu atbalstu.

Kā seminārā tapa konstatēts, studentiem ir svarīgi ietekmēt, ko lemj trīs līmeņos - fakultātē, augstskolā un valstī. Un visos līmeņos Latvija nebūt nav zaudētāja, salīdzinot ar citām valstīm. Piemēram, Rumānijā un Čehijā nemaz nav tādas visas valsts studentu vienojošas organizācijas kā mums LSA, bet daudzi vai apbrīnā noelsās, uzzinot, ka Latvijā studentu pārstāvjiem ir atliekošā veto tiesības fakultātes domē un augstskolas senātā.

Turpretim mūsu vājā vieta varētu būt studentu organizāciju (domāts, pašpārvalžu) finansiālā neatkarība un to ietekme likumdošanā. Še citās valstīs cenšas izvērst uzņēmējdarbību, iegūt augstskolas vai tiešu valsts finansējumu un stiprināt sadarbību ar politiskajām partijām, arī iesaistoties tajās. Ungārijā īsi pirms semināra notika parlamenta vēlēšanas, kurās uzvarēja komunisma gāšanas laika studentu vadoņu partija, ar ko vairums ungāru saistīja cerības par studentu dzīves uzlabošanu. Šis tas jau izdarīts - atcelta vispārējā studiju maksa, kas šķiet tik tīkama galvenajām Latvijas partijām.

Piemināma arī kuplā trimdas ungāru pārstāvība (precīzāk, to, kas mīt bijušajās Ungārijas zemēs Transilvānijā, Vojevodinā, Karpatu Rutēnijā un Dienvidslavākijā), siltais laiks, peldes Ba-

latonā un brauciens ar simtgadīgu kuģīti, par kura sekām varat lasīt nākamajās rindkopās.

Vemšana, caureja un temperatūra

Tas viss piemēklēja teju pusi semināristu, radīja neparedzētus izdevumus organizētājiem un lika diennakti pievērsties dzīvības un veselības jautājumiem, nevis radošam darbam studentu labā.

Kā vēlāk Zalas aprīnā slimnīcā atzina vienīgā angliki runājošā ārste, aizdomās par sērgas izraisīšanu turētās braucieni ar kuģīti semināra atklāšanā, kura laikā varēja baudīt dažādus nepasterizētus piena un jēlu olu produktus. Galīgo diagnozi un kaitnieka mikroorganisma vārdu

palīdzības šoferis, šķiet, izjuta baudu, braukdam ar 120km/h kalnā, pa pretējo ceļu pusi un pagrieziena vienlaikus. Slimnīcā plašs lifts pacientus nogādāja vajadzīgajā stāvā, pa kopēju stāva balkonu var apstaigāt visas palātas, savukārt ārsti pa iekšējā gaitēna logu var novērot vājniekus. Itin drīz pēc ierašanās katrs saņēma divus litrus tējas un divdesmit cepu-

mazāks salmonellu vairošanās ātrums skarbāka klimata apstākļos bija cēlonis tam, ka nākamgad seminārs notiks gandrīz reģiona ziemeļgalā - Lietuvā.

Ierosme doktorantiem

Viens no būtiskākajiem iespaidiem bija ungāru doktorantu iesaistīšanās studējošo kustībā un seminārā. Izrādās, Ungārijā pastāv ne tikai studentu pašpārvaldes un valsts apvienība, bet arī doktorantus pārstāvoša organizācija DOSZ (sīkāk skatīt un www.hungary.com/dosz/). Tā aizstāv doktorantu intereses attiecībā ar studentiem, augstskolu un valsti. Un tas vēl nav viss.

Pagājušā gada rudenī nodibināta starptautiska doktorantu apvienība, kurā ietilpst ne tikai Eiropas, bet arī, piemēram, Jaunzēlandes pārstāvji. Viens no p-net (apvienības nosaukums) mērķiem ir veicināt valsts līmeņa doktorantu organizāciju rašanos un doktorantu sadarbību, tā ka arī Universitātes doktorantiem ir iespēja nostiprināt savu stāvokli organizējoties. Tiesa, kā atzina ungāri, doktorantu rosība sākusies tikai tad, kad akadēmiskajā karjerā līdz doktoranta statusam nonākuši studenti vadopi. Ja to attiecinātu uz Latviju, tad diez vai šī ierosme radīs dzirdīgas ausis šajā gadu tūkstoti. Bet cerēsim labāko.

Neskaitot internetu, daži labi materiāli doktorantiem un citiem interesentiem arī rodami LU Studentu padomē Raiņa bulvārī 19-126.

RITVARS EGLĀJS

Mareks un Varšavas lepnums

uzzināt neizdevās, jo no hospitalizācijas atteicāmies, lai pārļautu pēdējo nakti semināra vietā Keštelī un postos mājup. Tā vietā nodevām analīzes, kopprogrammu ieskaitot, un saņēmām izrakstu no slimnīcas. Ungāriski, protams.

Tak jāteic, ka Ungārijas slimnīca palikusi labākā piemiņā nekā Latvijas dziedinātavas. Ātrās

mu. Tie, tāpat kā viss pārējais, bija par velti. Vienīgais trūkums: par atpakaļceļu (apmēram 50 kilometru) līdz semināra norises vietai bija jārupējas pašiem. Turklāt nozvērinātiem, ka Keštelī tikai savāksim mantiņas un neka vēloties zudisim prom (Ha, ha!).

Pārtikas infekcija, pareizāk,

STUDENTES NO LATVIJAS SAULAINĀS UNGĀRIJAS APSKĀVIENOS

Komanda "Four Beauties" Latviju pārstāvēja godam

Pašā vasaras pilnbriedā, no 8. līdz 18. augustam Ungārijā notika 2. starptautiskā kultūras nedēļa, ko rīkoja Janus Pannonija Universitāte kopā ar Starptautisko studentu apmaiņas centru SIEN (angliskais saīsinājums). Pasākuma galvenā doma studentiem ir īpaši tuva - sanākt kopā no visas pasaules, lai, kopā dzīvojot, izprastu dažādo tautu kultūru, paražas, valodu, kā arī diskutētu par jaunatnei svarīgiem jautājumiem, tādējādi veidojot sapratni par kultūru daudzveidību mūsdienu sabiedrībā.

Mēs, studentes no LU Studentu padomes - Ilona Bauda, Gundega Dičeva, Elita Baklāne, un es, Anda Āboma no Latvijas Kultūras akadēmijas, devāmies ceļā pārstāvēt Latviju. Ceļasomās bija daudz dažādu lietu, kas palīdzētu citu valstu studentiem iepazīties ar Latviju - rupjmaizes klaipi, melnais balzams, saldumi, audioieraksti, keramika, neskaitāmas skatu atklātnītes, kā arī Latvijas karte un karogs. Diemžēl ķimeņu siers un speķis

netika nogaršots, jo neizturēja straujo temperatūras maiņu.

Kopā bijām ap 300 studentu no 20 valstīm. Lielākās komandas bija no Polijas, Itālijas, Krievijas, Slovēnijas un Portugāles. Tapēc pieminēšanas vērtā ir situācija, iebraucot stacijā. Tur mūs sagaidīja ungāru studenti. Gadījās, ka mēs trāpījāmies pirmās, kam pajautāja, no kurienes esam. Atbildēju, ka no Latvijas. Laikam mana atbilde viņus šokēja, jo no vilciena kāpa cilvēki vēl un vēl. Tik "lielu delegāciju" no Latvijas viņi nebija gaidījuši. Tā jau ar pirmo brīdi, pašām negribot, pārsteiguma momentu nodrošinājām.

Saule, viesmīlīgie cilvēki, augļu pārpilnība, tradīciju savdabība, pašu atraisītība un vēl citi faktori noteica pasākuma izdošanos. Karstais dienas laiks tika pavadīts, apskatot Pēču: seno katedrāli, kurā manāma

Ungārijas vēsture un laikmetu grieži, sinagogu, mošeju un citas, ne mazāk interesantas vietas. Pilsētas šarms un vēstures elpa, daudzie krodziņi, saldējuma kafējnīcas vilināt vilināja. Kādi ir Pēčas iedzīvotāji (ap 180 tūkstošu), pārliecinājāmies, veicot uzdevumus komandās. Pieminēšu dažus: pēc iespējas vairāk jāsavāc cilvēku parakstu ielās; jāsapulcē ap centrālo baznīcu cilvēki, lai, sadodoties rokās ap to, veidotu draudzības ķēdi. Bija diezgan liela māksla iegāvēt garāmģājējiem, cik svarīgs ir viņu atbalsts, ņemot vērā, ka angļi tie nesaprata. Kulminācija bija autobusa mazgāšana pilsētas centrā, kamēr tas stāvēja pieturā. Arī daudz kultūru piramīda - pieminēklis pilsētai - bija viens no uzdevumiem.

Svelmes izmoci, vakariņas paēduši, dienas peldi atklātajā baseinā izbaudījuši, studenti gatavojās vakara pasākumiem. Vakaros tur gaiss kā silts piens ar putiņu; sirds kusa, iedomājoties,

Daudzkultūru piramīda. Spicē - latviešu meitenes

kāda laime būt Ungārijā un uzņemt Saules enerģiju.

Vakaros studentu klubā notika valstu prezentācijas ar dziesmām un dejām. Mēs, latviešu meičas, enerģijas un azarta pilnas, piedāvājām iemācīties dziesmu "Tumša, tumša tā eglīte" ar pagrūto piedziedājumu un kustībām "Ai, virvirvirvir, bumbumbum, ai, trrrr-rasasā". Citvakar dejojām tautasdejas. Jāsaka, tajā brīdī iedomājos - nekas nevar būt jaukāks par latviešu dejām. Arī latvju puīši ir gana iznesīgāki un ar labāku ritma izjūtu nekā mans partneris no Ēģiptes. Minētais gan neattiecas uz itāļiem, slovēņiem un portugāļiem.

Ungārija izsenis slavena ar saviem vīniem. To dažādību arī mēs alkām pārbaudīt. Tāpēc interese divās vīna tūrē pa Ungārijas dienvidiem, kur baudīja Villani vīnus, apskatīja baznīcas un

turpmākās divas dienas devās pavadīt Kešтели - pilsētā pie Balatona ezera. Baudījām jauku atpūtu, lai gan daudzi nenopeldējās brūngani dūņainajā ūdenī. Tak bija vērts - ūdens kā silta un sekla zirņu zupa ar asu ūdensaugu piedevām.

Pienākot atvadu brīdim, asaras noslēpt neizdevās nevienam. Skumji un reizē sentimentāli. Tur, Ungārijā palika daļa no mums. Un, kā jau tādos lielos studentu pasākumos, ir cilvēki, no kā atvadīties ir grūti, no dažiem - pavisam grūti, teju neiespējami.

Tā nu mēs atkal katrs savā pašas saules malā.

Ja arī tu vēlies apmeklēt festivālu nākamgad, sīkākas ziņas var saņemt LU Studentu padomē Raiņa bulvārī 19-126. Var arī sūtīt e-pastu SIEN birojam:

Jo ātrāk, jo labāk, jo tīrāk - mūsu moto, autobusu mazgājot

cietokšņus. Daudzi jaunieši tajā vakarā palika vien guļam, nespējami apmeklēt vakara pasākumus: nogurums darīja savu.

Festivāla noslēgums notika Pēčas centrā ar mūziķu piedalīšanos un salūtu. Varētu teikt, tie bija visas pilsētas svētki, jo ielas mudžēt mudžēja. Ko līdzīgu Latvijā neesmu manījusi. Tomēr piedzīvojumi nebeidzās tiem, kas

Error! Reference source not found. vai meklēt internetā: **Error! Reference source not found.**

Iespaidos dalījās

ANDA ĀBOMA,
Latvijas Kultūras akadēmija

MĀCĪBU MAKSA - TAS NAV BEZCERĪGI

Ja pagaidām neesat ticis to studentu skaitā, kam mācību maksu sedz valsts, nekrietiet panikā: stāvoklis ir labojams vai vismaz mīkstināms. Jaunas iespējas šai jomā vēruši 5. augustā apstiprinātie un līdz šim skaļi neslavētie noteikumi par studiju maksas samazināšanu.

Proti, papildus iepriekš pastāvējušai iespējai tikt "budžetnieku" skaitā uz mazāk sekmīgo rēķina nu arī citādi var mazināt studiju izdevumus.

Pirmkārt, sekmīgi studējošos LU darbiniekus un viņu bērnus pilnībā atbrīvo no studiju maksas. Tam nepieciešams iegūt LU Personāla daļas izziņu par studenta vai viņa vecāku darba stāžu Universitātē.

Otrkārt, 1. un 2. grupas invalīdiem, kas iesaistījušies nepilna laika studijās, var atlaist pu-

si mācību maksas. Pretendentam jāiesniedz dokumenti, kas apliecina invaliditāti, bet galīgo lēmumu pieņems LU rektors vai mācību prorektors pēc attiecīgās fakultātes domes priekšlikuma.

Treškārt, sekmīgi studējošiem var samazināt studiju maksu noteiktā semestrī, sākot no otrā studiju gada. Tiesa, tas vienam studentam iespējams tikai divus semestrus visā studiju laikā. Mācību maksas samazinājums var būt pat ceturtdaļa no nominālās maksas, un to var dabūt tikai 5% studentu skaita attiecīgajā studiju programmā (ņemot vērā arī "budžetniekus"). Tā ka jāstudē vismaz divdesmit cilvēkiem (pa visiem studiju gadiem kopā), lai viens "maksinieks" varētu iegūt atvieglojumus. Pretendentam iesniegums jānosūta ar studiju programmas direktoru, bet lēmumu pieņemšanas kārtība ir līdzīga kā invalīdiem.

Ceturtkārt, sekmīgi studējošiem var atlikt maksāšanu par

kārtējo semestri līdz tā desmitās nedēļas sākumam. Tā drīkstēs darīt ne vairāk kā 10% "maksinieku" attiecīgajā studiju programmā. Lēmumu pieņems fakultātes dekanš pēc studiju programmas direktora priekšlikuma. Ja studiju maksa tomēr nebūs pilnībā samaksāta līdz semestra sešpadsmitās nedēļas sākumam, studentu varēs atskaitīt no Universitātes.

Piektkārt, studiju maksu var maksāt divās daļās, pirmajā samaksājot vismaz pusi maksas. Kopumā studiju maksai jābūt samaksātai līdz semestra desmitās nedēļas sākumam. Šo iespēju varēs izmantot ne vairāk kā 10% "maksinieku". Lēmumu pieņemšanas kārtība ir līdzīga kā par maksājumu atlikšanu.

Kur šē varētu iesaistīties studenti? Galvenā iespēja ir izmantot fakultātes studentu padomi (FSP) un studentu pārstāvju vietas fakultātes Domē. Studiju maksas mīkstināšanas iespējas būtu jāpopularizē stu-

dentiem, kas to var izmantot. Taču galvenais darbs būtu palīdzēt dekanam un studiju programmas direktoram vērtēšanā, kā arī aktīvi iesaistīties fakultātes domē, kas noteiks, kam samazināt studiju maksu, un pieņems sekmības kritērijus studiju maksas samazināšanai.

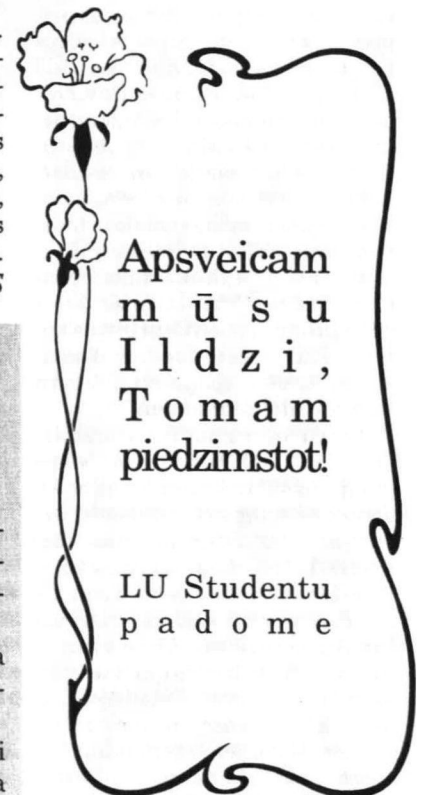
RITVARS EGLĀJS

Visiem,
bet jo īpaši jaunajiem
studentiem!

LU Studentu padomē joprojām var iegādāties studenta mēnešbiļeti Rīgas sabiedriskajam transportam.

Tikai jāatnāk ar studenta apliecību (ja pērk vienu biļeti) vai dekanāta iesniegumu.

Darba laiks: katru mēnesi darba dienās no 20. datuma līdz 5. datumam, no pulksten 14.00 līdz 18.00.

MĒS PIE VIŅIEM

Kā dzīvo un mācās Gēteborgā

Raksta autors Gatis Dilāns

Lai sāktu stāstīt par Zviedriju, ir jāpiemin, ka tā ir ļoti sakopta un gandrīz līdz detaļām sakārtota zeme (vienīgi pastnieks ir gauss un vēstules nes kaut kur ap plkst. 13). Pirmos spilgtākos iespaidus atminos ar kārtīgajām ielām, satiksmi un cilvēkiem, kas nekādā ziņā nemēģina tev uzbāzties, uzsaukt vai kā savādāk stāvēt tev ceļā - ne fiziskā, ne kritiskā veidā. Zviedrijā katrs var un drīkst izvēlēties kā viņam dzīvot, kā domāt, tur katrs ir vairāk vai mazāk pašcentrēts individuālists. Tieši pašcentrētība man šķita visraksturīgākā zviedru studentu īpašība, kā arī tas, ka vairumam no viņiem tirdzniecības skolā bija labākas vispārējās zināšanas par politiku un vēsturi, nekā citiem Eiropas valstu studentiem. Šeit jāiestarpina, ka piedalījies tā saucamajā ERASMUS programā, kā *special student*, jo Latvija, kā zināms, vēl nav ES biedre. Tādējādi, studējot Gēteborgas universitātes *Handelshögskolan* (angliski - *School of Economics and Commercial Law*) man bija brīnišķīga iespēja iepazīt jaunatni gandrīz no visas saulainās Eiropas. Tā bija ļoti vērtīga pieredze, jo es varēju viņus vērtēt kā varbūt turpmākos darba partnerus. Tā kā pārsvarā viņi bija ieradusies no bagātākajām zemēm (Vācija, Francija, Itālija, Holande, Beļģija un, protams, Šveice), studentu pašvērtējuma līmeni uzreiz varēja noteikt no tā, no cik bagātas valsts viņš vai viņa bija ieradies. Patikams izņēmums bija spāņu studenti (jo, raugi, Spānija vēl nav tik bieža un līdz ar to pazemīgāka), kā arī pāris amerikāņu, kas likās diezgan apmulsuši nepierastajā ziemeļnieciski eiropeiskajā vidē. Jāsaka, ka līdz braucienam uz Eiropas Savienību ar amerikāņiem kā ārzemniekiem man bija vislielākā pieredze (jo viņi taču ir visur), un jāatzīst, ka tie, salīdzinoši ar citiem Eiropas brāļiem un māsām (kas bieži vien neuzdrīkstas izlekt vai ieibilst), ir vistīrākā eksotika. Tā kā es aicinu nopietni izvērtēt Eiropas tautu reālo sastāvu pirms noteikt izšķirošais lēciens, un Latvija dos iespēju spāņu studentiem kļūt mazliet lepnākiem.

Skolā biju gandrīz vienīgais latvietis (!). Otrā latviskā dvēselē bija uzsākusi savu karjeru kā *au pair* darbiniece, tādējādi, uzlabojot savu *Svenska*, tika pieņemta klātienē un mācījās tikai ar zviedru studentiem. Taču viņa, esot bez stipendijas, nespēja tur ilgi noturēties dārgo grāmatu cenu dēļ. Cik ievēroju, tad māj-saimnieces darbs Zviedrijā dod brīnišķīgu valodas praksi un iespēju ārzemniekam vislabāk iepazīt zviedru sadzīvi.

Bet tagad mazliet par Gēteborgu un augšminēto mācību iestādi, kas jau gadu atradās svaigi uz-

celtās telpās un kura, esot Gēteborgas jaukpilsētas pašā centra daļā, nūdien nevar paslidēt nepamanīta ar savu puscilindra puncīša veidā izbāzto skolas bibliotēkas fasādi Vasagatanas (*gatan - iela*) sākumā.

Droši, ka simtiem reižu jau esat dzirdējuši, ka Gēteborga ir Zviedrijas karalistes otrā lielākā pilsēta aiz Stokholmas. Pilsēta, kas starptautiskā mērogā pazīstama ar tādiem vārdiem kā *Ericsson*, *Volvo*, *Saab*, kā arī ar saviem stadioniem un kontinentālo kafejnīcu stila sadzīvi. Vis-svarīgāk, protams, ir pieminēt, ka Gēteborga ir ostas pilsēta, un ka tajā pietāj izskatīgie *Stena Line* un citu rēdereju kuģi, kas it kā šaurajā ostas kanālā diezgan veikli spēj izgrozīties (par ko es biju ļoti pārsteigts). Šī pilsēta ir vistuvākais kuģu satiksmes punkts pret Dānijas krastu. Lai tiktu līdz Frīdrihshavnai, ir vajadzīgas aptuveni 3, 4 stundas un mūsu naudā tikai kādi 4 lati. Kuģi ceļo arī līdz Anglijai, Holandai un Vācijai. Vispār visu veidu kuģu un kuģīšu satiksme Gēteborgā un ap to, kā arī pati pilsētas satiksme (kur nav trolejbusu un autobusi kursē pa noasfaltētām tramvaja līnijām) ir, maigi izsakoties, iespaidīga.

Labi, bet tagad tuvāk par Gēteborgu. Dibinājis Gustavs Ādolfs II, 1621. gadā. Moderno Gēteborgu ir cēlušī holandiešu tirgotāji un pilsēta savu uzplaukumu ir piedzīvojuši tieši pateicoties tā laika aktīvai tirdzniecībai un kuģu satiksmei. XVIII gadsimtā pilsēta kalpoja kā pārvaldes noietinājums zviedru *East India Company*, kuģu ceļa īpašnieci, kurai bija piešķirtas izņēmuma tiesības kuģot pa austrumu maršrutiem līdz pat Ķīnai. XIX gadsimtā norisinājās industrializācija un iedzīvotāju skaits no 13 000 - 1800. gadā pieauga uz 130 000 - 1900. gadā. Pašlaik Gēteborgā ir aptuveni pusmiljons iedzīvotāju.

Pēc aptauju ziņām Gēteborga ir visiemlētākā zviedru pilsēta, un vismaz puse zviedru iedzīvotāju būtu ar mieru pārcelties uz Gēteborgu tās draudzīgās un priecīgās atmosfēras dēļ (nūdien bieži piedzīvoju garāmgājēju vienkārši dziedam vai svilpojām). Saukta arī par "mazo Londonu", jo pilsētai pastāv ilgstošas saites ar Lielbritāniju, kas arī atstājusi savu iespaidu. Pilsēta nūdien ir maza un jauka, to raksturo neuzbāzīgi glīta celtnu ģimene klinšainā vidē (nav lielu torņu).

Jau iepriekš minēju pilsētas kārtīgo un pazemīgo rātno satiksmi, bet vēl vienu lietu gribu piebilst. Un tā ir rīdzinieka iespējama apjukums daudzajās satiksmes joslās, kas ir īpaši nepierastā lieta, jo jārespektē riteņbraucēji. Patikamas un liegas ir brūģētās gājēju ielas, kur saglabāts vēl 30. gadu stila veikalu interjers un atmosfēra, kas, pieņemot klāt riteņbraucējus, kuri, iemīnoties stāvus, uzņem patīkamu ātrumu, ļoti atgādina "miera laika" fotogrāfijas. Katrā ziņā, pilsēta ir ļoti mierīga un policistiem tur ir "bezdarba depresija".

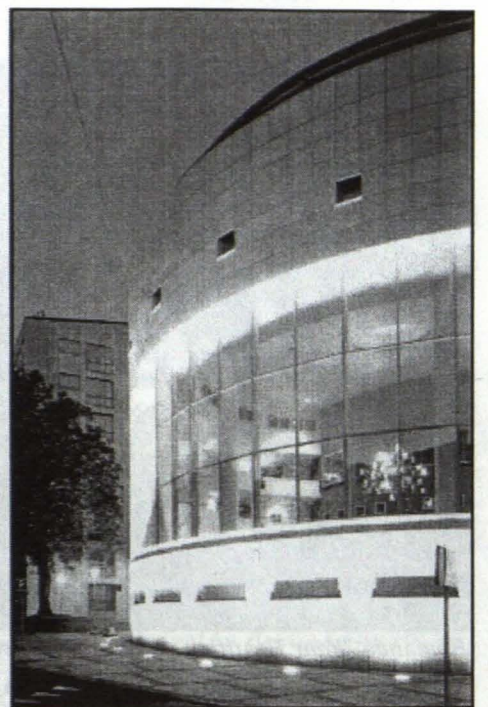
Lai gan visumā kalsni un eleganti slaidi, cilvēki izskatās ļoti paēduši un spēj uzmiēt kalnainajā Gēteborgā, kā arī regulāri iet uz kafejnīcām. Viņi ir aktīvi, neuzbāzīgi, ļoti praktiski un uz ielas izturas patīkami un laipni. Ģērbjas izteikti moderni un sportiski (it īpaši meitenes). Modē ir baltas blūzes ar visāda veida labi piegriestām jaciņām un biksēm. Visizplatītākā meiteņu frizūra bija isais, uz sānu saķemmētais *la Robin* kārtojums, kas papildināts

ar laba, izturīga materiāla zābakiem un somu. Jā, par zābakiem. Tie ir pārsvarā smilskrāsas *kaķi* (*CATS*) vai savādāk saukti *Caterpillars* (ASV preču zīme). Tu nesi kārtīgs students, ja tev nav "kaķu" pāris, *Levi's*, laba krāsaina tūristu jaka, *Tight* mugursoma, labs kalnu vai vienkārši kāds nodrāzts *Mor-narch* divritenis (diemžēl, riteņus sirsnīgi zog arī tur). Nevieni nebaidās pārāk nosmērēties, nav iedomīgs par to, ka ģērbjas vai izskatās labāk. Nevienam neredzēju lietojam lietus-sargu pat lietainā laikā. Kad paliek siltāks, tu vari slidot uz skolu ar skritulēni un lepmi izmantot vai nu noasfaltētos tramvaju ceļus, izlikumojot invalīdiem paredzētos uzbraucienus un spiežot slēdžus automātiskajām durvīm (paredzētas invalīdiem, kuras, ienākot skolā, lieto gandrīz visi), ieslidinies liftā un tā līdz pat kompjūteriem trešajā stāvā. Vai nav jauki? **Nozīmīgi, ka skolā var tikt jebkurā diennakts laikā ar drošības kartes palīdzību. Tā ir normāla parādība, ka tev uzticas, atļauj tur būt, kas sākumā man bija tik nepierasti un divainā veidā sāpīgi. Tā bija laba atbildības skola. Nevieni tevi nevakē. Pats sevi vakē un izrādi iniciatīvu. Tā, lūk!**

Gēteborgas universitātes Ekonomikas un Komerctiesību skola (vai fakultāte) tiek raksturota kā "stimulējoša, patiesa tikšanās un darba vieta studentiem, pētniekiem un saimnieciskās sabiedrības pārstāvjiem, kurā 4000 studenti un kura piedāvā (par brīvu! - G. D.) integrētās grādu programmas, gan bakalaura un maģistra līmenī, biznesā, ekonomikā, tiesībās un informātikā. Atsevišķas nodaļas piedāvā doktorantūras programmas un ir pieejama arī virkne bezgrādu kursu." Skolas visvērtīgākā daļa ir tās bibliotēka, kas ir izbūvēta cilindra veidā ar trijiem balkoniem un ar centrālo lasītavu tās grīdas daļā. Tā ir pilnīgi datorizēta, un atbildi uz grāmatas pasūtījumu tev par brīvu parasti atsūta triju dienu laikā. Ir ieteicams jau savlaicīgi plānot kursa literatūras lasīšanu, jo, ja pirsiet grāmatas Zviedrijā, tad nāksies dzīvot bez regulāras maltītes. Neaizmirstiet, ka pārtika Zviedrijā maksā dārgāk nekā Latvijā.

Studentu nerakstītā attieksme ir aptuveni šāda: mēs - nezinām - kā - mums - izdosies - bet - mēs - gribam - būt - labākie. Zviedru studenti ir aktīvi, ar labu tehnisku domāšanu, netiecas būt un arī nav pārāk intelektuāli. Ir ļoti paceljoši un tādējādi spēj lietas uztvert daudz plašākā kontekstā. Vislielāko iespaidu uz mani atstāja divas zviedru jauniešu, kas ar nelieliem līdzekļiem bija aizceļojušas uz Ķīnu un trīs gadus mācījās ķīniešu valodu. Lai gan abām bija jau pāri 25, un viņas tikai gata-vojas uzsākt studijas, dzīvīgais piedzīvojums un pieredze, ko viņas burtiski izstaroja, spēja pār-trumpot jebkurus akadēmiskus grādus. Šeit jāpiebilst, ka zvied-

ru jaunatnei ir iespējas arī doties valsts sponso-rētās brīvprātīgo misijās Izraēlā un Latīņ-amerikā, kas spēcīgi pa-plašina jauniešu redzes-loku un dod vajadzīgu dzīves pieredzi starpt-automātiskajām durvīm (paredzētas invalīdiem, kuras, ienākot skolā, lieto gandrīz visi), ieslidinies liftā un tā līdz pat kompjūteriem trešajā stāvā. Vai nav jauki? **Nozīmīgi, ka skolā var tikt jebkurā diennakts laikā ar drošības kartes palīdzību. Tā ir normāla parādība, ka tev uzticas, atļauj tur būt, kas sākumā man bija tik nepierasti un divainā veidā sāpīgi. Tā bija laba atbildības skola. Nevieni tevi nevakē. Pats sevi vakē un izrādi iniciatīvu. Tā, lūk!**

Bibliotēkas ēka

prakses iespēju. Manuprāt, tas ir kolosāli un veicina Gēteborgai tik raksturīgo uzņēmības garu!

Varbūt jau zināt, ka Zviedrijā visi studējošie saņem valsts aizdevumu par jebkuru studiju periodu. Tā ir nauda, kas sedz studentu sadzīves izdevumus un maza procenta veidā tiks atvilkta no viņu nākošās darba algas. Tomēr, es domāju, ka, ņemot vērā studentu pārāk lielo nodrošinātību, viņi it kā jau tiek iesviesti nākotnē un kļūst par "drošības gūstekņiem", nespējot izvērtēt citas alternatīvas un izvēles sevis pilnveidošanā un nākotnes pareizākā izvēlē.

Tiktāl par jaukajām pusēm. Bet tagad par ne tik jaukajām. Nu, visupirms jau tas, ka īstas zināšanas par to, kas ir zviedris-kams, mums ir maz, jo no smukām bildītēm jau neko daudz nevar izsūkt. Zināt tikai to, ka zviedriem ir atturīga un vēsa mentalitāte nozīmē: nezināt neko. Pirms devos ceļā, mani mocīja bažas, jo zināju biedējoši maz par šo cilvēku dzīvi un mentalitāti. Pirmkārt, jau jāatzīmē tas, ka zviedri, ar ļoti retiem (un patīkamiem!) izņēmumiem, ir diezgan noslēgti pret ārzemniekiem. Brokastīs viņi reti runā, parasti "aizsedzot" sevi ar avīzi, kāri notiesā savas pārslas jogurtā vai gurķmaizes, piedzerot apelsīnu sulu vai kafiju. Man, kā arī citiem it kā "ciemiņiem" sāpīgi nācās ar to samierināties. Pie dzīves tur pieradu aptuveni piecu mēnešu laikā, kas manā uztverē ir ilgs laiks. Tomēr, mans sirsnīgs ieteikums ir ņemt to labo, ko var ņemt un kā amerikāņi saka: šādās reizēs būt "militāri optimistiskam".

ku izrādās mokošs, taču labs pašdisciplīnas treniņš). Citiem vārdiem, ārzemnieks sākotnēji var justies netieši aizvainots. Manā gadījumā zviedri burtiski atteicās runāt ar mani zviedriski, jo redzēja, ka mana angļu valoda bija redzami izdevīgāka. Tādējādi, man praktiski nebija iespēju runāt zviedriski Zviedrijā, kas bija un ir ļoti, ļoti skumji. Tad lūk, ja dodaties turp, tad jums jārunā jau labā līmenī, lai zviedri piekristu nesamazināt savu runas tempu. Nūdien, zviedri zina, kā atrast izdevīgumu un uzvesties tā, lai tu šo izdevīgumu nespētu atrast viņos. Nav iespējama plaša domu apmaiņa vai savstarpēja cilvēciska bagātināšanās (tikai retos gadījumos), drīzāk katrs pats par sevi, un ja var dabūt, tad noteikti ņems, nedodot nekā daudz pretī. Sadzīvē, tomēr plecs bija jūtams, jo Zviedrija ir un laikam arī paliks egalitāra sabiedrība, kura rūpēties par visiem un ikvienu. Vari būt drošs, ka tev koridora kaimiņš aizdos gludekli vai putekļu sūcēju, atļaus piezvanīt no sava telefona. Zviedri rūpējas par savu dzīves kvalitāti un, šķiet, sirsnīgi vēlas, lai tā būtu visiem.

Katrā ziņā - jebkurš no jums tur justos aicināts (ar labām zviedru valodas zināšanām).

Nobeidzot, arī es jūs aicinu apmeklēt ne tikai Stokholmu, bet arī kulturāli atšķirīgo Zviedrijas rietumu krasta pilsētu Gēteborgu un atklāt kaut ko nebijušu sev, saņemot iedvesmu dzīvei un uzņēmībai, jo tur ir un dzīvo "uzņēmības gars", kuru jūs noteikti tāpat kā es paņemu līdzī visai dzīvei, iedvesmojot arī citus.

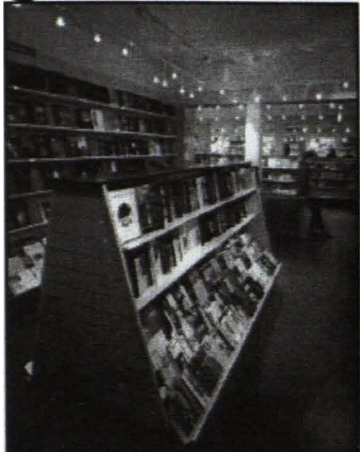

Citādi var iegrimt nepatīkamā depresijā, jo vieta ir sveša, cilvēki nerunīgi un tev ir jāsamierinās ar ilgstošu vienatni tālu prom no mājām (kas gan ar lai-

Internets un jautājumi:
www.handels.gu.se:gatisd@hotmail.com

GATIS DILĀNS

JAUNUMI

Durvis
vērusi LU
akadēmiskā
grāmatnīca

Lai gan Latvijas Universitātes akadēmiskā grāmatnīca darbojas jau vairāk nekā mēnesi, droši vien, daudzi nemaz nezina par tās eksistenci.

Ideja par šādas grāmatnīcas izveidi radās jau gandrīz pirms gada, bet tikai 1. augustā tā vēra durvis apmeklētājiem. Kā pastāstīja SIA "Jānis Roze" izpilddirektore Ināra Beļinkaja, grāmatnīcā ir visplašākais zinātniskās literatūras klāsts Latvijā.

Jaunās grāmatnīcas mērķis ir radīt iespēju iegādāties un pasūtīt sev nepieciešamo zinātnisko literatūru no pasaules izdevniecību katalogiem. Grāmatu izvēlē palīdzēs LU, kas grāmatas izmanto arī studentu un zinātnieku vajadzībām.

LU akadēmisko grāmatnīcu veido SIA "Jānis Roze" un LU, kas par nelielu maksu izīrē telpas. Kā grāmatnīcas atklāšanā teica LU rektors Juris Zaķis: jābūt pateicīgiem grāmatnīcai, ka tā reklamēs Latvijas Universitātes vārdu.

Grāmatnīcas veidošanai SIA "Jānis Roze" saņēma aizdevumu no Baltijas - Amerikas biznesa atbalsta fonda. Telpu remontam un mēbeļu iegādei iztērēti vairāk nekā 100 000 ASV dolāri, bet lieli līdzekļi ir vajadzīgi arī literatūras iegādei.

Kamēr Daugavas otrā krastā vēl nepaceļas gaismas pils - Nacionālā bibliotēka, visi interesenti - jaunas literatūras un zinību alkstošie var doties uz LU akadēmisko grāmatnīcu **Basteja bulvārī 12.**

INGA BĒRZIŅA

ES RAKSTU DZEJU

Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātes studenti

INGMĀRA BALODE

Noglaudi naktstauriņu un ieraudies vieglītēm vieglītēm tavas vasaras zaļacaini ritēs

Noglaudi naktstauriņu un iesmaidies te viss dzīvo tik isti ka nevajag mitēties

Noglaudi vēlreiz naktstauriņu un aizej atskatoties tu redzēsi samīļotus spārnus

GUNDEGA OZOLIŅA

apmānītās debesis ir tikai samulsušas meitenes svētie geizeri piebrieduši krūtsgaliņi ceļš aizvijas kalnup visas aizas rotaļlietu pilnas

esmu maza un rudenī skrienu mežos dzeltenās lapas man visu piedod lēni aizplūst upes ar naidā gailošām mana mīļotā acīm aizdedzinu vectēva pīpi

IEVA MELGALVE

Runāt, runāt ar tevi blēņas un niekus smieties smieties un aizmirst

jā jā es teikšu kritiņu augšpēdus zālē kritiņu kritiņu nositīšos

raudāsim raudāsim abi kad vējš atkal būs mainījies nolādēts nolādēts vējš

skriesim skriesim pa Rīgu putinot gurušas smiltis pacel pacel mūs debesis

mūsu mīļajās mīļajās blēņu un nieku debesis

"Es tieši uz ielas
Eju Tev klāt.
Gribu ar Tevi parunāt".

(O. Vācietis)

RONALDS BRIEDIS

JURIS KUNNOSS

še tev dālders
pērc ko gribi
nesaki ne jā ne nē ne balts ne melns
ne sauss ne slapjš ne dievs ne velns
ne kalns ne lejš ne īss ne garš
ne daudz ne maz ne miers ne karš
ne dzelzs ne varš ne putns ne zvērs
ne kļavs ne bērzs ne zaļš ne sērs
ne tāls ne tuvs ne zems ne augsts
ne vist ne plaukst ne silts ne auksts
ne šaurs ne plats ne Fausts ne joks
ne auss ne acs nē dzīvs ne spoks
ne kur ne kad ne riets ne lēkts
ne sūrkst ne dzīst ne brīvs ne slēgts

LEONS BRIEDIS

dziļumi

tie dziļumi nekad kas nepazūd visseklākajās mūsu dzīves dienās mums domā līdzīgi un mums līdzīgi jūt
un līdz ar mums kā augsti mūri slienas
uz kuriem pakāpties un pasmaidīt
un paklusēt
un atgriezties kur esam
un kur mums nolemts būt
un uzraisīt
vēl ciešāk plecos nastu to ko nesam visdziļākajiem dziļumiem par godu

Ir kļuvis garlaicīgi -
Debesis nokritušas,
Un ceļš nosmacis
Putekļos savos.

Asfalts tiek rūpīgi sarullēts
Un kaut kur aizvests
Ar pēdējo autobusu.

Šī pasaule
Ar mani vairs nespējējas.

Es atgriežos -
Pretvējš tik sparīgs,
Ka bail,
Ka matus neizrauj.

Kāds cītīgi
Ir nomazgājis visas pēdas
Aiz manis.
Neveriet vaļā logus,
Kad nāku -

Rokās man akmeņu nav.

ZANE SILIŅA

Mandeļu smarža saulē
Mēs varam visu!
Optimisma
nezūdamības likums:
šķērsoju krūzi,
ejot pa kafijas virsmu!

LĪGA MANGULSONE

Tētim

Nekad vairs nesatikšu tevi,
Jo tu jau esi tālu, tēt.
Nekad vairs tavās acīs sevi
Es nevarēšu paauglēt.

Tik tava dzīve atstājusi
Man sirdī prieka brīžus daudz,
Kaut balss nu tava apklususi,
Es dzirdu tavi soļi klaudz.

Tu staigā istabā un ārā,
Tu esi blakus man, kad sāp,
Es jūtu tevi, tavā varā
Ir manas sāpes vājināt.

Es ceru, sapratīsi mani,
Šis rindas vēlos vēltīt tev,
Lai tev tās izskan tā kā zvani,
Tad gūšu mieru sirdī sev.

Nekad vairs nesatikšu tevi,
Jo tu jau esi tālu, tēt,
To mīlestību, ko man devi,
Es gribu visiem sirdīs sēt.

Septembrī Latvijā notiks Dzejas dienas '98. Svinīgais atklāšanas brīdis paredzēts 11. septembrī plkst. 14.00., Esplanādē pie Raiņa pieminekļa, bet Latvijas novados un pilsētās Dzejas dienu pasākumi sāksies jau 5. septembrī un ilgs līdz pat septembra nogalei.

EVIJA PURIŅA

Kad koki raud,
Tad zeme smejas.
Kad puķe raud,
Tad notrīs puteksnis,
Kad saule raud,
Tad varavīksne slejas,
Kad mēness raud,
Tad zvaigznes pilda debesis.
Kad cilvēks raud,
Tad neej garām smejojot,
Tad nelūdž asaras
Par nieka grašiem pirkt.
Tu tikai pieej, apskauj,
Gribi - vari palikt,
Jo tas ir cilvēks,
Nevis zieds vai mēnesis.

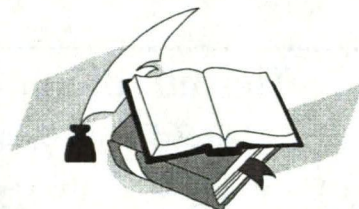
Es nevaru iedot Tev zvaigznes
Tās ir tik augstu debesis.
Es sev nevaru paņemt Tevi,
Kaut esi blakus uz zemes šis...

PĒTERIS BRŪVERIS

zelta zalkši un zili zibeņi
lietus ainavā sudrabortājā
es nāku no elles
un man nav ko teikt dieva dotajam

apkārt zalkši un zibeņi
un lietus kas iztvaiko ātri
priekšā cerība zaļa
tik zaļa kā nātre

kurp eju zem šiem zibeņiem
starp maskētām vella brūtēm
reizēm manī tik gaišs
ik kā meli būtu nokauti krūtīs

ES SKATOS KINO

"Arsenāla '98" programma

* Foruma konkursa skate (19 filmas)

* Panorāmas skate

* Krievijas jaunā kino skate

* Eizenšteina filmu retrospektīva (pirmo reizi Latvijā)

* **Tematiskās programmas**

* "Kamera bez parandžas" (Irāna - pirmo reizi Latvijā)

* "Ievēlot kļavu dūmu" (Kanāda)

* "Kur Ziemeļi ir Dienvidi" (Austrālija)

* "Teo Angelopoluss - pēdējais modernists" (Teo Angelopolusa retrospektīva)

* "Cilvēks un mašīna" (filmu izlase: tēma - jaunās tehnoloģijas)

* "Prom no Parīzes" (Franču Jaunais kino)

* **"Arsenāla '98" tops - nagla**

1. "Salam, Cinema" (Irāna)

2. "Ainava miglā" (Grieķija)

3. "Klusā istaba" (Austrālija)

4. "32 stāsti par Glenu Gludu" (Kanāda)

5. "Ceļā pie Adas" (ASV)

P. S. "Arsenāla" programmu publicēsīm nākamajā "UA" nr.

Klāt kinoforums "Arsenāls"! (21. - 28. septembris)

Kopumā "Arsenāls '98" piedāvās aptuveni 200 filmas no 30 valstīm. Skatītājam būs iespēja ielūkoties eksotiskās kino lapusēs, apmeklējot **Irānas, Austrālijas, Kanādas, Francijas** tematiskās programmas. Šīs programmas piedāvā ļoti interesantu, savdabīgu un starptautiski atzītu kino. Īpaši tas attiecas uz Irānas filmu programmu "Kamera bez parandžas". Pēdējo gadu laikā vien šis valsts filmas saņēmušas galvenās balvas Kannu, Lokarno, San Paulo u. c. prestižos festivālos. Latvijā irāņu kino tiks demonstrēts pirmo reizi. Šajā programmā "Arsenāls" piedāvās Mohsena Makhmalbafa, Džafira Panahi un Abo-lafaza Džalli filmas.

Mūsu publika iemīļojusi sev mentalitātē tuvās **Skandināvijas** filmas, kurām raksturīga augsta profesionalitāte un plaša izjūtu gamma. Veiksmīga sadarbība izveidojusies ar Norvēģijas, Zviedrijas, Somijas, Dānijas un Islandes filmu institūtiem. "Arsenālā"

tiks demonstrēta virkne izcilu filmu - J. Treola "Viņu sasalušie sapņi", K. Andersona "Ziemassvētku oratorija", Tūra Fridriksona "Velna sala", arī Latvijā labi zināmās Bergmaņa aktrises Līvas Ulmanes jaunākais režijas darbs "Slepenās grēksūdzes" u. c.

Saistošas un interesantas ir bijušā PSRS reģiona filmas no **Krievijas un Kazahijas** - to apliecina arī "Arsenālam" atlasītās filmas, piemēram, Karena Šahnazarova "Pilmēness dienas", Valērija Todorovska "Kurlo zeme", Lidijas Bobrovas "Tai zemē", Jurija Grimova "Mu Mu" u. c. kinematogrāfu veikumi.

Pirmo reizi tiek veidota **Baltijas informatīvā skate** ārzemju viesiem, lai iepazīstinātu un informētu par procesiem Baltijas kino 1996. - 1998. gadā. Šo programmas daļu papildinās savdabīga akcija - Baltijas kinokritiķi izvēlēs trīs, viņuprāt, iezīmīgākos nacionālos filmu personāžus, - kā vīriešus, tā sievietes, kas visprecī-

zāk atspoguļo tautas mentalitāti.

Viena no spilgtākajām programmām - izcilā grieķu režisora un scenārista **Teo Angelopolusa filmu retrospektīva**. Programma tiek veidota sadarbībā ar grieķu filmu centru un Grieķijas vēstniecību Stokholmā. Tiks rādīti viņa agrīnie darbi - "Ceļojums uz Hitēru", "Ainava miglā", "Sasaistītais stārķa solis" un "Mūžība un diena". Šī režisora filmām raksturīgi savdabīgi formas meklējumi, kuri guvuši arī starptautisku atzinību. Šogad viņa jaunākā filma "Mūžība un diena" šajā festivālā saņēma žūrijas Zelta Palmas Zaru.

Īpaša programmas daļa saistās ar izcilā ridzinieka **Sergeja Eizenšteina 100 gadu jubileju**. Režisors, kuru dēvē par XX gadsimta kino ģeniju, reiz bija tipisks Rīgas puīselis. "Arsenālā" šogad izrādīs viņa filmas: "Streiks", "Bruņukūģis Potjomkins", "Lai dzīvo Meksika", "Vecais un jaunais", "Tērces pļavas", "Ivans Bargaiss", "Aleksandrs Nevskis", kā arī

nesen atrastā filma "Zemestrīce Meksikā", kuras kopija līdz šim tika uzskatīta par pazudušu.

"Arsenāla" laikā 23. septembrī notiks filmas **"Rīts prieku mežā"** pirmizrāde. Tā ir pilnmetrāžas filma, kura uzņemta Latvijā. Tās autori - **Māra Rāviņa** un **Jānis Kalējs** ir latviešu izcelsmes mākslinieki, kuri dzīvojuši Kanādā (J. Kalējs pēc astoņu gadu prombūtnes atgriezies Latvijā). Filma uzņemta savdabīgi, komplektējot reālus personāžus ar simboliskiem spēles elementiem, veidojot patiesu un intīmu stāstu gan par konkrētajiem cilvēkiem, gan vispārīgām patiesībām. Filma jau augustā piedalījies Monreālas filmu festivālā, bet pēc "Arsenāla" - ilgāku laiku tiks rādīta "Andalūzijas suni".

Mūsu skatītāju interesi noteikti piesaistīs arī Nīderlandes režisores **Paulas var der Oest** filma **"Cita māte"** - tajā galveno lomu atveido latviešu aktieris **Jānis Reinis**.

Kino Forums "Arsenāls"

SLUDINĀJUMI
REKLĀMA
INFORMĀCIJAL.K.A., Inc. Tēvijas Fonds
apbalvo "UA" autorus!

Žūrijas komisija (Andrejs Baidiņš, pensionēta *Doubleday* izdevniecības darbiniece Anna Rumaka, režisore Biruta Zande) izvērtēja šī gada "Universitātes Avīzes" un nāca ar sekojošiem lēmumiem:

Trīs Tēvijas fonda proponētās godalgas (Ls 20 katra) pienākas sekojošām personām:

* **Andai Lasei** - par vispusīgi sekmīgu darbu: labi raksti, tulkojumi, intervijas, dzejas un zīmējumi.

* **Ilzei Brinkmanei** - par labām intervijām ar nozīmīgām personām par svarīgiem tematiem.

* **Lindai Kalniņai** - par labiem rakstiem, intervijām un dzeju.

Žūrijas komisija nolēma piešķirt vienu ārpusklases literāro godalgu **Aleksim Gulbim** - par stāstu "Pārkāp apvārsni" - Ls 10 apmērā.

Ievēriību pelnījuši vēl ir:

* Pagājušā gada laureātes Māras Sadovskas raksti un intervijas.

* Talivalža Kronberga raksts "Kas ir Eiropas Savienība?"

* Ingmāras Zālītes padomi.

* Daces Vitiņas raksts "Viesnīca vai kopmītnes".

* "Universitātes Avīzes" 75 gadu jubilejas numurs.

Žūrijas komisija izsaka atzinību redakcijai un autoriem par veikto darbu un novēl labas sekmes nākotnē!

RE KĀ

Mazliet par sapņiem ...

*Ja es saprastu, kas palicis pāri no sapņa,
Ko redzēju,
Un kas tajā sapņots -
Es saprastu visu.
(Borhess)*

Laikam gan daudziem no mums ir bijis tā, ka redzam vienu un to pašu sapni vairākas reizes. Reizēm tas pat atkārtojas detaļās... Iespaidi tāds, ka jau kādreiz esi bijis tajā vietā, ko atkal redzi. Šai parādībai ir pat apzīmējums - *dēja vu*.

Tas viss ir saistīts ar atmiņu - vienu no pašiem sarežģītākajiem procesiem smadzenēs. Smadzenes neapzināti neatkarīgi no mūsu "ego" saglabā iespaidu pēdas. Apkārtne dod mums daudz vairāk iespaidu, nekā varam apzināt. Pat mūsu prātā var notikt nozīmīgas pārmaiņas, pašiem to neapzinoties, līdz sāk dominēt jaunas domas, idejas un sapņi.

Sajūtas var "nogulsneties" un sapni parādīties daudz vēlāk.

Iespaidi, kas palikuši smadzenēs no sen bijušiem notikumiem, kas jau sen izzuduši no mūsu apzinātās atmiņas, ir galvenais materiāls *dēja vu* tipa sapņiem. Nav izslēgts, ka te darbojas tā saucamā ģenētiskā atmiņa. Uz jautājumu, vai kādreiz realitātē ieraudzīsim sapņos tik daudz redzēto un pierasto ainavu, atbildēt grūti. Jātiek skaidrībā, vai jums ir talants paredzēt uz priekšu un intuīcija, bet tā jau ir cita tēma.

Ja vispār neredzat sapņus, tas nav iemesls uztraukumiem.

mam. Jūs esat neparastu, varbūt pat izredzētu cilvēku kompānijā. Plutarhs, Plūnijs pierādīja, ka šāds fenomens ir pastāvējis kopš seniem laikiem. Slavenais vācu rakstnieks Lesings arī atzinās, ka neredz sapņus. Tiesa, viens no laikabiedriem viņu tādēļ nosauca par monsturu.

Miegs bez sapņiem ir ļoti rets izņēmums. Iespējams, ka neatceramies, ka esam sapņojuši. Tas var būt gan neapzināts pašapmāns, gan izcila prāta vēlme būt brīvam no nakts murgiem...

Reizēm sapņi ir sērijās. Žēl, ka tās sajaucas un pietās sērijas vietā redzam ceturto... Mūsu laikabiedrs, angļu rakstnieks Dāns, šādos sērijveida sapņos nesaskata neko neparastu.

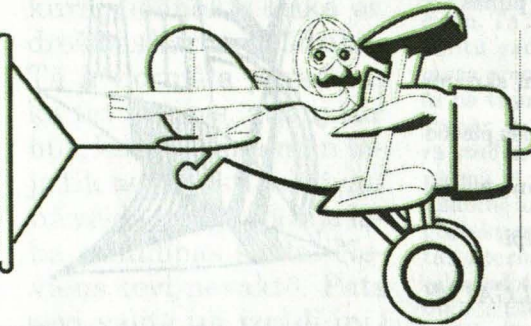
Savā grāmatā "Pieredze par laiku" viņš raksta, ka katram no jums sapni dota personiskās bezgalības aina; šī bezgalība katru nakti ir mūsu rīcībā. Mēs ejam gulēt, un sapni redzam nākamo trešdienu. Šī bezgalība ļauj ieraudzīt vakardienu, rītdienu vai šodienu. Guļošais savā sapnī var aptvert visu savu laiku ar vienu skatienu.

Mēs nevaram paredzēt, kur nonāksim sapnī - debēs vai ellē. Atmiņa par sapni vienmēr ir balāka nekā tā lieliskā realitāte. Nebaidīsimies pretrunu, un, ejot gulēt, atcerēsimies, ka esam sava mazā visuma saimnieki un baudīsim tā attēlus bez sākuma un bez gala.

Tulkojusi -
ANDA

Aicinām rakstītgrībošos!

studenti, kas vēlas mēģināt kļūt par laikraksta **universitātes avīze** korespondentiem, laipni aicināti redakcijā Raiņa bulvārī 19, 136. telpā, 1.stāvā, tel. 7222944

Par jaunu dziedātāju
uzņemšanu

Fizikas un matemātikas fakultātes vīru kora "Dziedonis" jaunu dziedātāju uzņemšana notiks 1., 5., un 7. oktobrī - LU Matemātikas un informātikas institūtā, 3. stāvā, zālē, no plkst. 18.30, Raiņa bulvārī 29. (uzziņām: 7328454.)

VĪRU KORA VALDE

Tiesību diena Tiesu pili
Trešdien, 16. septembrī

Studentiem būs iespēja apmeklēt tieslietu ministra kabinetu, ministrijas telpas, ielūkoties Augstākās tiesas un Rīgas apgabaltiesas "neredzamajā daļā" jeb t. s. "virtuves" pusē. "Tiesību dienas" noslēgumā ap pulksteni 16 Ministru kabineta Zaļajā zālē Augstākās tiesas priekšsēdētājs Andris Gulāns, tieslietu ministrs Dzintars Rasnačs un Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājs Jānis Muižnieks uzrunās studentus un atbildēs uz viņu jautājumiem. "Tiesību diena" tiek rīkota ar mērķi, lai labākie un spējīgākie studenti pēc mācībām izvēlētos darbu tieši valsts iestādēs un sakarā ar tieslietu ministra Dzintara Rasnača 1000. dienu ministra amatā.

Aicināti ne tikai jaunie juristi, bet arī jaunie žurnālisti, politologi, ekonomisti un sociologi, t. i., visi studenti, kurus interesē tiesības un darbs valsts iestādēs.

Caurlaides var pieteikt pa tālruni 7088220 vai 7088229. Pulcēšanās 16. septembrī pulksteni 15 Tiesu pili (Brīvības bulvārī 36, otrajā stāvā, ieeja no Brīvības bulvāra puses).

Hallo,

My name is Eva and I live on Lanzarote (Canary Islands, Spain).

I wonder if you could help me to find someone (speaking English or Spanish) who could provide me with pieces of information about Latvia during the last and the present centuries. I would like to know about typical dishes, costumes, customs, instruments played by farmers, harbours from which boats left to the United States, etc. Not very difficult, isn't it?

Thank you very much indeed.
Sincerely yours,
Eva Ciprēs
e-mail-faciti@iedatos.es

Referātu konkurss

Latvijas Sarkanais Krusts, sadarbībā ar Starptautisko Sarkanā Krusta komiteju organizē referātu konkursu **studentiem par Starptautiskajām humanitārajām tiesībām**.

Piedalīties ir aicināti visu augstāko mācību iestāžu studenti, kas vēl nav ieguvuši maģistra grādu.

Referāta tēmas var brīvi izvēlēties, bet tiem ir obligāti jāietilpst kādā no šiem blokiem:

1. Starptautiskās humanitārās tiesības un Latvija.
2. Starptautisko humanitāro tiesību teorija.
3. Starptautiskās humanitārās tiesības un Starptautiskā Sarkanā Krusta komiteja.

Referātu apjoms: 20 - 30 lpp. (kompjuterdrukā)

Referātus lūdzam iesniegt līdz **š. g. 1. decembrim** Latvijas Sarkanajā Krustā, Rīgā, Skolas ielā 1, ar norādi: "Referātu konkurss".

"Universitātes Avīze"

Redaktore ILZE BRINKMANE
Tekstus rediģē GINTA LEIKARTE
Datortulku veido INGA BĒRZIŅA
Numurā izmantoti TOMA GRĪNBERGA foto un ANDAS LASES zīmējumi

Adrese: Raiņa bulv. 19, 136. telpa, Rīga, LV-1586

Tālrunis: 7222944

Elektroniskais pasts: luua@lanet.lv (pagaidām izslēgts)

Reģistrācijas apliecības Nr.535.

Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā atsauce uz "UA" obligāta.

Redakcijas viedoklis ne vienmēr sakrīt ar rakstu autoru viedokli.

NEKLĀTIENES BĪBELES KURSI

Kristus draudze piedāvā četrus bezmaksas Bībeles kursus pa pastu. Lai piedalītos kādā no šiem kursiem, lūdz sūtīt savu vārdu, uzvārdu un adresi uz sekojošām adresēm:

latviešu valodā:

Lai Top Gaisma!

Mazā Nometņu ielā 1 - p. k. LTG

Rīga, LV-1002

krievu valodā:

Eastern European Mission & BF

Heizwerstrasse 12

A-1232 Vienna, Austria

Ja gribi braukt ar

AUTO

Latvijas Universitātes studenti un darbinieki, ja jūs vēlaties iemācīties vadīt vieglo auto un iegūt "B" kategorijas autovadītāja apliecību, laipni lūdzam apmeklēt **Latvijas Universitātes autoskolu, Kr. Valdemāra ielā 69, 6. stāvā, tālr. 274889.**

Mācību ilgums 2 mēneši. Nodarbības notiek latviešu un krievu valodā. Apmācības praktiskajā braukšanā ir paredzētas dienas, teorētiskā nodarbības - vakaros, divas reizes nedēļā no plkst. 18.00.

Skolas darba laiks no plkst. 8.00 līdz 14.00, izņemot sestdienas un svētdienas. Šī autoskola ir organizēta ar nosacījumu, ka prioritāte grupu komplektēšanā ir LU studentiem un personālam, tāpēc šī skola ir vislētākā Rīgā: teorija - Ls 20 un apmācības praktiskajā braukšanā - Ls 2,50 par vienu nobraukto stundu; šī summa ir iekļauta arī apmaksā par degvielu. Izmaksas par autoskolas beigšanu kopsummā ir tikai Ls 60 - 65. Grupā komplektēšana notiek visu kalendāro gadu (12 - 13 grupas).

ALBERTS KAPUSTS,
LU Autoskolas direktors

Labāko trīs referātu autori tiks apbalvoti ar naudas prēmijām:

1. vieta - Ls 100;
2. vieta - Ls 50;
3. vieta - Ls 25.

Labākie referāti tiks publicēti bukletos, kas tiks izdalīti bibliotēkās un universitātēs.

Tuvāku informāciju var iegūt pa tālruni: 2 275 406 vai 7 310 902 - Kristīnei Sergejevai.

Grāmatas par Starptautiskajām humanitārajām tiesībām var atrast LSK bibliotēkā, Skolas ielā 1.

KRISTĪNE SERGEJEVA

Pateicība

Sirsniņi pateicamies ļoti cienītai **Gertjē Antones** kundzei par palīdzību, novēlam veselību, dzīves prieku un gandarījumu par labiem darbiem.

LU SOCIĀLAIS DIENESTS